

Heerhugowaard
Stad van kansen

Naar Buiten!

De moeite waard in Heerhugowaard

Visie recreatie buitengebied

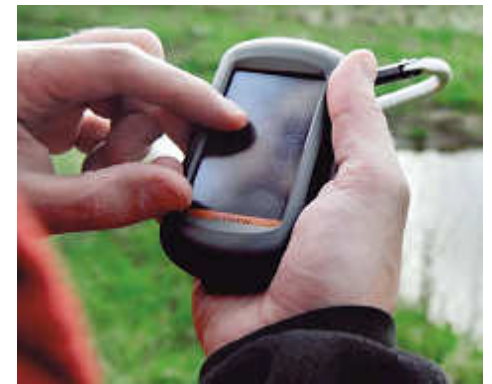

September 2010

Naar Buiten!

De moeite waard in Heerhugowaard

Visie recreatie buitengebied

Aangeboden aan:
Gemeente Heerhugowaard

10 juni 2010

Drs. Joost Hagens
Drs. Maarten Kruisselbrink
Drs. ir. Anneke van Mispelaar
Laura Maussart MSc.

Projectnummer: 2010-488

BUITEN, Bureau voor Economie & Omgeving
Achter Sint Pieter 160
3512 HT Utrecht
t: 030-2318945
f: 030-2367840
e: info@bureaubuiten.nl
w: www.bureauBUITEN.nl

Gemeentelijke projectgroep:

Hans Visscher, stedenbouwkundige
Jelmer Douma, planeconoom
Gerlof Kloosterman, coördinator voorzieningen

Inhoud

Samenvatting	6
1. Inleiding	16
1.1 Achtergrond	16
1.2 Doel en opzet	16
1.3 Afbakening	16
2. Beeld recreatie Heerhugowaard	18
2.1 Buitengebied Heerhugowaard	18
2.2 Recreatieve voorzieningen	20
2.3 Motiefgroepen	24
2.4 SWOT-analyse	26
3. Doelstelling en visie	30
3.1 Doelstelling	30
3.2 Visie en thema's	32
3.3 Enkele kanttekeningen	34
4. Ruimtelijke uitwerking	36
4.1 Ruimtelijke uitwerking van de visie	36
4.2 Projecten	38
4.3 Betekenis voor Heerhugowaard	44
5. Ruimtelijk investeringskader	46
5.1 Uitgangspunten	46
5.2 Ruimtelijk investeringskader private investeringen	46
6. Financiële doorkijk	52
6.1 Nota bovenwijkse kosten	52
6.2 Grote kostenraming, prioritering en fasering	52
6.1 Vervolgstappen	56

Samenvatting

A Inleiding

De recreatievraag vanuit Heerhugowaard groeit en verandert. De gemeente heeft de beleidskeuze gemaakt om de recreatieve vraag in de toekomst op te vangen in het omliggende landelijk gebied. Deze keuze is een heroverweging ten opzichte van de plannen uit het Structuurbeeld 2005-2015, waarin nog werd uitgegaan van een nieuw intensief recreatiegebied van circa 100 ha.

De gemeente Heerhugowaard wil recreatie dichterbij huis brengen. Dit vraagt om een recreatief aantrekkelijk en toegankelijk landelijk gebied.

Deze recreatievisie, opgesteld door BUITEN Bureau voor Economie & Omgeving, geeft inzicht te krijgen in de wijze waarop de recreatieve waarden van het landelijk gebied versterkt kunnen worden en biedt zo een kader voor de gewenste ontwikkeling.

B Recreatie in Heerhugowaard

Recreatief aanbod in het buitengebied beperkt

Het landschap, de geschiedenis en de monumenten in het buitengebied van Heerhugowaard bieden aanknopingspunten voor recreatieve ontwikkeling van het buitengebied. Echter, de recreatieve kwaliteit van het buitengebied is op dit moment niet dusdanig dat het een vanzelfsprekende plek is om te recreëren:

- De huidige recreatieve voorzieningen bevinden zich vooral in de bebouwde kom of in één van de recreatiegebieden. Het buitengebied heeft wat dit betreft nog weinig te bieden.
- Het wandel- en fietsnetwerk is, ook na de realisatie van de geplande paden, nog grofmazig. Aandachtspunt is de aansluiting van het stedelijk gebied op de (geplande) routestructuren.
- De Heerhugowaarder kan kiezen uit talrijke en gevarieerde recreatiemogelijkheden in de omgeving. Dit betekent echter dat Heerhugowaarders waarschijnlijk vaker de auto nemen om op hun recreatiebestemming te komen. Vanuit milieu- en gezondheidsoptiek is het daarom wenselijk de recreatiemogelijkheden dichtbij huis te versterken. Hiermee wordt bovendien de recreatieve druk op kwetsbare gebieden (bijv. Schoorlse duinen) enigszins beperkt.

Recreatief aanbod sluit niet volledig aan op de behoefte

Motiefgroepen geven inzicht in de achterliggende recreatiemotieven (zie hoofdstuk 2). Per motiefgroep wordt toegelicht in hoeverre het huidige aanbod aansluit op de vraag:

- In Heerhugowaard zijn vooral intensieve recreatiemilieus goed vertegenwoordigd. Daarbinnen komen hier vooral de mensen die op zoek zijn naar 'gezelligheid, vermaak, beweging en uitdaging' goed aan hun trekken in bijvoorbeeld het Park van Luna en het Geestmerambacht.
- De extensieve recreatiemilieus voor de motiefgroepen interesse en rust zijn beperkt vertegenwoordigd in verhouding tot het aanbod voor intensieve recreatie.
- De recreant die op zoek is naar educatie, kunst en cultuur (de motiefgroep 'interesse') vindt in het buitengebied van Heerhugowaard interessante aanknopingspunten, maar weinig recreatieve producten en belevingen. De cultuurhistorische elementen zijn niet 'leesbaar' en informatie daarover is niet ontsloten.
- Er is een beperkt aanbod verblijfsrecreatie (motiefgroep 'verblijf'). Kleinschalige verblijfsrecreatie kan interessant zijn voor initiatiefrijke plattelandsondernemers, om bijvoorbeeld te combineren met kleinschalige dagrecreatie.

De constatering dat het huidige recreatieaanbod in Heerhugowaard nog onvoldoende extensieve recreatiemilieus voor interesse, rust, beweging en gezelligheid biedt, onderschrijft de beleidskeuze om af te zien van de ontwikkeling van (nog) een nieuw intensief recreatiegebied. Zo kan de gemeente Heerhugowaard wat betreft recreatieaanbod naar verwachting beter inspelen op de vraag vanuit de recreant. De behoefte aan extensieve recreatiemilieus (vrijliggende fiets- en wandelpaden, plattelandstoerisme) neemt de komende jaren toe; voor een authentieke beleving zijn recreanten op zoek naar de 'eigenheid' van een gebied, en met de vergrijzing neemt de interesse in de (recreatie-)omgeving verder toe.

De ontwikkeling van plattelandstoerisme is een kans voor Heerhugowaard. De Veenhuizer- en Smuigelpolder zijn (potentieel) interessant voor een recreatieve beleving. Ook het sterke profiel van Heerhugowaard op het vlak van duurzaamheid biedt aanknopingspunten voor recreatieve beleving.

C Visie en ruimtelijke uitwerking

Doelstelling: recreatie dicht bij huis

De doelstelling van de visie is recreatie in Heerhugowaard dicht bij huis aan te bieden. Hiervoor moet het buitengebied van Heerhugowaard bruikbaar zijn voor recreanten en daarnaast beleving en attracties bieden. De Heerhugowaarder kan zo kiezen uit verschillende (intensieve en extensieve) recreatieomgevingen, zonder daarvoor eerst een half uur in de auto te moeten zitten.

Recreatie dicht bij huis is bovendien goed voor de werkgelegenheid in het buitengebied (verbrede landbouw). Daarbij draagt recreatie dicht bij huis bij aan duurzaamheid door het terugdringen van de (auto)mobiliteit (sgroei).

Om deze doelstelling te bereiken is het volgende nodig:

1. het toegankelijker maken van het buitengebied voor recreanten;
2. het realiseren van nieuwe voorzieningen;
3. het toevoegen van beleving door landschapsontwikkeling en het bieden van informatie over cultuurhistorie, duurzaamheid en agrarische productie;
4. communicatie over het huidig en het te ontwikkelen aanbod voor de recreant;
5. aandacht voor het aspect duurzaamheid bij de uitvoering van de visie om daarmee invulling te geven van de ambitie van de gemeente

Visie en thema's

Authenticiteit en beleving zijn belangrijke trends in de recreatievraag. Het is daarom belangrijk dat het recreatief aanbod voortbouwt op de kwaliteiten van het gebied. We werken de recreatievisie daarom uit aan de hand van drie thema's:

1. Polders en molens
2. Duurzame stad
3. Recreant zoekt boer

De ruimtelijke uitwerking van de visie richt zich op:

1. Realiseren vier speerpuntprojecten. Dit zijn strategische locaties waar verschillende functies en voorzieningen gecombineerd worden;
2. Toegankelijk maken van het gehele buitengebied door aanleg van diverse verbindingen en ommetjes;
3. Mogelijk maken van recreatieve nevenfuncties en recreatief hergebruik van (o.a.) voormalige agrarische bebouwing in het gehele buitengebied;
4. Leesbaar maken van het landschap, verhalen van Heerhugowaard (her-)ontdekken en vertellen, en toevoegen van recreatieve beleving op verschillende (kleinere) plekken.

De visie wordt hierna per thema toegelicht, in bijgaand figuur zijn de verschillende projecten in de kaart geplaatst.

Polders en molens

De drooglegging van de polder Heerhugowaard, het huidige landschap, de molens in en (vooral) om Heerhugowaard; het zijn allemaal ingrediënten voor bijzondere recreatieve beleving. Hiervoor moeten de verhalen van de polder herontdekt en verteld worden, en worden vertaald naar recreatieve voorzieningen zoals themaroutes en bezienswaardigheden. Die verhalen (bijvoorbeeld over Reinout van Brederode of over de Veenhuizerpolder als druipland) kunnen tot de verbeelding spreken, mits op de juiste wijze verteld en gepresenteerd (bijvoorbeeld met applicaties voor de smartphone of een luisterpaal).

Beleving van de polder, het landschap en de historie staat hierbij centraal. Bijvoorbeeld door wandelen en fietsen over vrijliggende paden, ontspannen aan de waterkant (terras aan het water) en kanoën over polderwater. De volgende projecten geven concreet invulling aan dit thema:

- Speerpuntproject Veenhuizerpolder. In samenwerking met betrokkenen een plan uitwerken voor recreatieve ontwikkeling, met onder meer wandelommetjes door boerenland, vertellen van het verhaal van Brederode, realiseren van een kleine pleisterplaats.
- Pad en verbindingen voor (onder meer) wandelen, fietsen paardrijden en kanoën, waaronder versterken (recreatieve) natuurbeleving in Broekhorn.

- Uitwerken van (thematische) recreatieve routes, gekoppeld aan landschap en cultuurhistorie. Deze routes en verhalen kunnen via een website, publicatie of GPS applicatie aan de recreant verteld worden.
- Recreatieve ontwikkeling Schoutenbos en tracé voormalige voorlijn.

Duurzame stad

Er is veel te vertellen over duurzaamheid in de Stad van de Zon, het Park van Luna, maar ook over polderbeheer en in de toekomst over duurzaam bedrijventerrein De Vork. Waarheen stroomt het water in het stromingslabyrint bijvoorbeeld? Hoeveel energie kost het om in de polder Heerhugowaard droge voeten te houden? Als je dit weet, kijk je op een andere manier naar je omgeving. Het thema duurzaamheid is interessant om beleving toe te voegen aan recreatie.

Recreëren in de duurzame stad kan vorm het toekomstige Poldermuseum (centrum voor duurzaamheid), het Park van Luna en in de bestaande en nieuwe natuur in de gemeente (Waarderhout, Broekhorn, Smuigelpolder). Water heeft hierin een voor de handliggend plek, bijvoorbeeld in de vorm van educatie over polderbeheer of een waterspeeltuin. De volgende projecten geven concreet invulling aan dit thema:

- Speerpuntproject Poldermuseum. Op de grens van de Ringdijk en het Park van Luna ligt het poldermuseum. Door het Poldermuseum op duurzame wijze te vernieuwen, krijgt het een bredere betekenis voor Heerhugowaard. Het kan een toeristische trekker worden, een geliefde pleisterplaats voor recreanten en zo van meerwaarde zijn voor de bewoners. De locatie biedt mogelijkheden om de historie, het heden en de toekomst van Heerhugowaard met elkaar te verbinden. Hiervoor moet het museum ook vanuit de kant van het park bereikbaar worden gemaakt. Daarbij is de locatie vanwege zijn ligging bij het water en het park interessant voor recreatieve (horeca-) exploitatie.
- Ontsluiten van informatie over duurzaamheid door middel van themaroutes en informatievoorziening ter plaatse (infopanelen, GPS-gebaseerde applicatie of een luisterpaal waar je zelf energie opwekt om daarna een verhaal te luisteren over de betreffende plek).

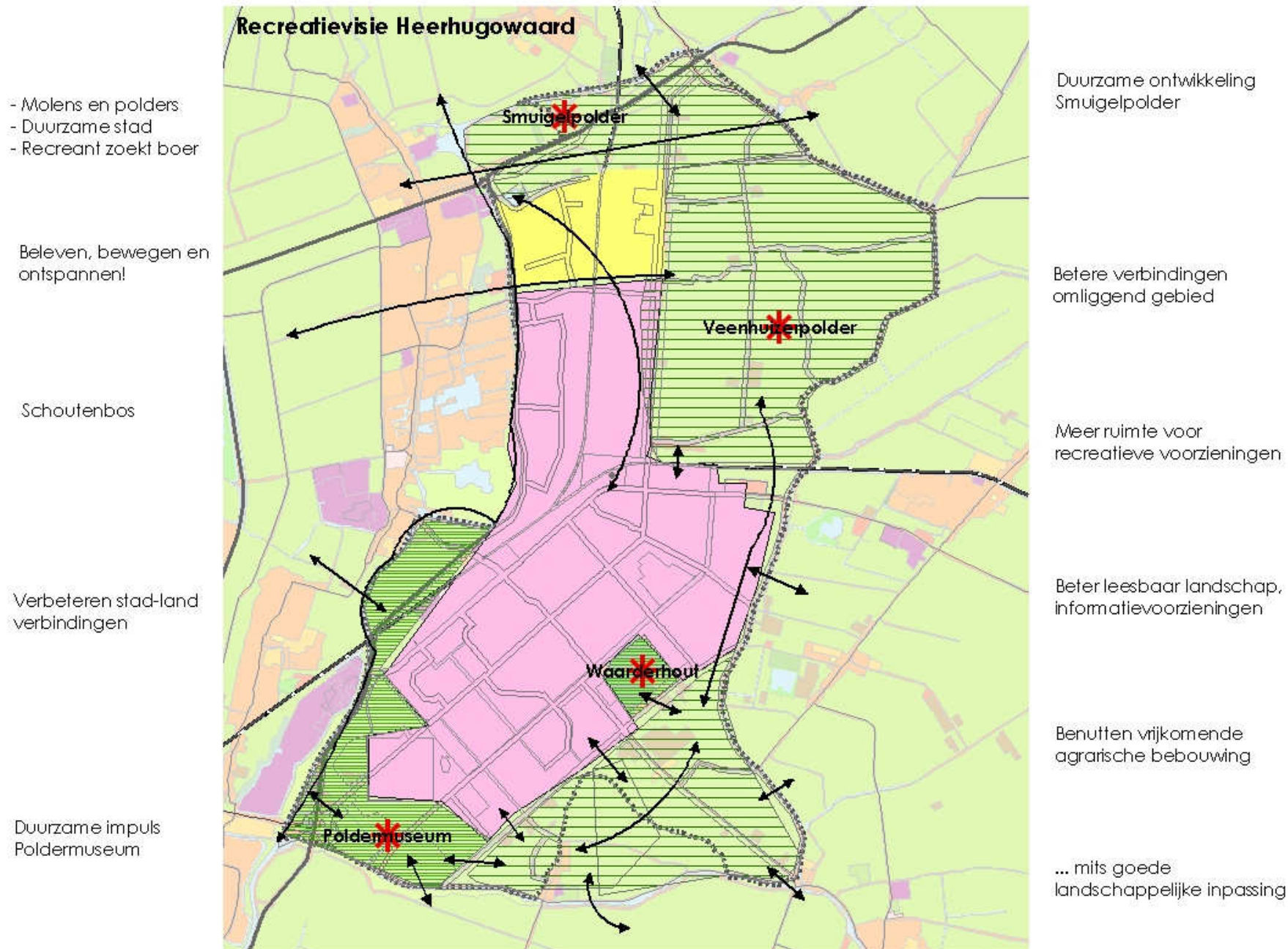
- Speerpuntproject Waarderhout: verbeteren ontsluiting voor recreanten en versterken (recreatieve) natuurbeleving door het aanleggen van struinnatuur en ruige speelmogelijkheden (speelbos).
- Speerpuntproject Smuigelpolder: ontwikkeling tot een aantrekkelijk duurzaam recreatiegebied voor met name watersportliefhebbers. Combineren van de motiefgroepen verblijf, bewegen en rust in een extensief groen en duurzaam recreatiemilieu. Een (private) initiatiefnemer realiseert naast een klein recreatiepark combineren ook nieuwe natuur en openbare recreatievoorzieningen zoals wandel- en fietspaden, aanlegplaats, kanosteiger en natuurbeleving.

Recreant zoekt boer

Voor recreanten biedt een boerderij een (hernieuwde) kennismaking met puur voedsel, lokale specialiteiten, nostalgie, buitenleven en boerderijdieren. Ontwikkeling van her recreatieaanbod in het buitengebied bouwt voort op de agrarische geschiedenis en huidig gebruik. Hier snijdt het mes aan drie kanten: een recreatieve neventak levert voor agrarische bedrijven inkomsten op; het recreatief aanbod op het platteland speelt in op de vraag naar extensieve recreatiemilieus; en door hergebruik van agrarische bebouwing voor recreatie, kan erfgoed worden behouden.

Centraal staat de beleving van het buitenleven: het kopen van streekproducten, overnachten bij de boer, of het bezoeken van een boerderij of tuinbouwbedrijf. Er is behoefte aan pleisterplaatsen waar een hapje en drankje genuttigd kan worden, zoals een ijsboerderij of theetuin. Slimme combinaties zijn mogelijk met dag- en/of verblijfsrecreatie zoals poldersport, workshops, minicamping, of groepsaccommodatie. Consumptie van producten uit de eigen omgeving draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstelling van Heerhugowaard. Ook de duurzame aspecten van glastuinbouw (bijvoorbeeld in het Altongebied) zijn mogelijk interessant. De volgende acties zijn nodig om dit deel van de visie te realiseren:

Figuur 1 Hoofdlijn ruimtelijke uitwerking Recreatievisie Heerhugowaard

- Aanpassing van het bestemmingsplan buitengebied, om zowel agrariërs als bij andere ondernemers de planologische ruimte te geven voor een recreatieve. Landschappelijke inpassing, verkeer en parkeren, streekeigen uitstraling en schaalgrootte zijn aspecten die bepalen of iets wel of niet kan worden toegelaten.
- Om alle mogelijkheden in het buitengebied te kunnen benutten, en niet alle druk bij de agrarische ondernemers te leggen, wordt ook bij burgerwoningen buiten de bebouwde kom de mogelijkheid tot recreatieve nevenactiviteiten geboden.
- Om verstening van het buitengebied te voorkomen worden nieuwe recreatieve functies zo veel mogelijk gevestigd in de bestaande bebouwing.
- Voormalige agrarische bebouwing kan onder bepaalde voorwaarden aantrekkelijk zijn voor een recreatief-toeristische functie. Om aan te moedigen dat voormalige agrarische bebouwing niet onbenut blijft, zijn de mogelijkheden hiervoor wat ruimer dan voor een recreatieve neventak.
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor boerenlandpaden in de Veenhuizerpolder e.o. en in het gebied rond de Rustenburgerweg / Oterleek samen met de eigenaren. Een boerenlandpad is geen asfaltpad, maar slechts een wandelspoor langs de slootkant.
- De verspreid liggende kassen langs de Veenhuizerweg vragen speciale aandacht. Verplaatsing daarvan naar het Altongebied biedt uitbreidingsmogelijkheden voor die bedrijven en draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid van de Veenhuizerpolder.

E Projecten

De recreatievisie is - voor zover reeds mogelijk - geconcretiseerd in de vorm van projecten. In de hoofdtekst zijn de projecten nader omschreven en is project onder andere aangegeven wat precies zou moeten gebeuren, wie betrokkenen zijn en is een grove kostenraming per project gemaakt.

Prioritering en fasering van de uitvoering van projecten

De verschillende projecten zijn geprioriteerd aan de hand van de volgende overwegingen:

1. Afmaken projecten die al in ontwikkeling of uitvoering zijn. Deze recreatievisie bouwt voort op ontwikkelingen die al in gang zijn gezet.
2. Realisatie voorwaardenscheppende projecten. Dat zijn de projecten die zorgen voor een betere toegankelijkheid van het buitengebied.
3. Projecten gericht op realisatie van meer voorzieningen en verbeteren landschappelijke, cultuurhistorische, natuurbeleving.
4. Tot slot volgen de promotie en marketingacties. Wanneer het aanbod in het buitengebied voldoende groot is, is het zinvol meer nadrukkelijk naar recreanten toe te communiceren.

Ruimtelijk investeringskader

Voor realisatie van de visie zijn ruimtelijke investeringen van zowel publieke als private partijen nodig. Hiervoor is in de hoofdtekst een ruimtelijk investeringskader opgenomen dat aangeeft welke mogelijkheden er zijn om te investeren in recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard. Om deze investeringen mogelijk te maken, moet in het bestemmingsplan buitengebied hiervoor ruimte worden gemaakt.

We onderscheiden private investeringen in recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard, naar investeringen in:

- Recreatieve nevenactiviteit
- Recreatie in vrijkomende agrarische bebouwing
- Gebiedsontwikkeling met recreatief karakter

Financiële doorkijk

In de hoofdtekst hebben we de een financiële doorkijk opgenomen, waarin de investeringen die samenhangen met deze recreatievisie in beeld zijn gebracht. Omdat de meeste van de voorgestelde projecten nog niet in detail zijn uitgewerkt, moet de financiële doorkijk worden gezien als beeldvormend en niet als kaderstellend.

F **Vervolgstappen**

Voor succesvolle realisatie van deze visie, stellen wij de volgende vervolgstappen voor.

Investeren

- Benodigde financiële ruimte voor de visie zeker stellen, door actualisatie van de NBK, waarna per project afzonderlijk over de financiering wordt besloten.

Communiceren

- Delen van de visie en de projectvoorstellen met personen binnen en buiten de gemeente, waaronder VVV, Waterschap, Staatsbosbeheer, cultuurhistorische verenigingen, bewoners, agrariërs, Poldermuseum, enzovoorts.
- Betrekken van burgers en private partijen bij de uitwerking en uitvoering van de projecten.
- Op de hoogte brengen van potentiële private investeerders van de kansen die de gemeente met deze nieuwe koers biedt.
- Overleggen met omliggende gemeenten over gecoördineerde en gezamenlijk uitvoering van projecten.

Organiseren

- Zorgen voor interne organisatorische capaciteit om de visie waar te maken.
- Indien nodig en wenselijk (op onderdelen) aanpassen van aanpa- lend beleid (RO, Verkeer, EZ etc.).

Organiseren van de buitenwacht: burgers, private partijen, omliggen- de gemeenten en provincie.

Figuur 1 Kaart gemeente Heerhugowaard

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De gemeente Heerhugowaard (ruim 50.000 inwoners) maakt deel uit van de regio Noord-Kennemerland. Met Alkmaar en Langedijk vormt deze HAL-driehoek het verstedelijkte deel van dit gebied. De overige om Heerhugowaard liggende gemeenten – Harenkarspel, Niedorp, Opmeer, Koggenland en Schermer – hebben een overwegend landelijk karakter met vooral polderstructuren. Heerhugowaard ligt betrekkelijk dichtbij de duinen en de kust en iets verder van de 'kust' van het Markermeer/IJsselmeer.

Het aantal inwoners van Heerhugowaard (en Alkmaar en Langedijk) is sterk gestegen en groeit nog door. Daarmee neemt ook de recreatieve vraag toe. De gemeente heeft de beleidskeuze gemaakt om die recreatieve vraag in de toekomst op te vangen in het omliggende landelijk gebied. De keuze voor het landelijk gebied is een heroverweging ten opzichte van de plannen uit het Structuurbeeld 2005-2015, waarin nog werd uitgegaan van een nieuw intensief recreatiegebied van circa 100 ha. Maar gelet op de reeds aanwezige recreatiegebieden, het nieuwe park van Luna, het Waarderhout en het iets verder gelegen Geestmerambacht, en de potenties van het landelijk gebied, is de nieuwe koers een logische keuze.

In 2009 heeft de raad gevraagd om een recreatiekader op te stellen. De gemeente Heerhugowaard wil inzicht hebben in de wijze waarop de recreatieve waarden van het buitengebied versterkt kunnen worden. Dit inzicht moet leiden tot een integrale en samenhangende visie op recreatie en toerisme voor de gemeente Heerhugowaard. Het aanwezige recreatieve aanbod, de landschapskwaliteiten en de relevante kansen, bedreigingen en knelpunten zijn daarvoor het uitgangspunt. Deze visie geeft daar invulling aan.

1.2 Doel en opzet

Het doel van de gemeente Heerhugowaard is om recreatie dichtbij huis te halen. Dat kan door te werken aan vergroting van de capaciteit en kwaliteitsverbetering.

Recreatief medegebruik van het landelijk gebied vraagt om een landelijk gebied dat voor een recreant toegankelijk en aantrekkelijk is. In hoeverre de potenties van het landelijk gebied van Heerhugowaard hiervoor de mogelijkheden bieden en welke koers moet worden gevolgd om de recreatieve waarde van het landelijk gebied te vergroten, is onderwerp van deze visie.

Deze visie richt zich op alle partijen die betrokken zijn bij recreatie in het landelijk gebied. Dat zijn de recreanten uit Heerhugowaard en van buiten de gemeente, dat zijn de burgers en agrarische bedrijven uit het buitengebied, dat zijn de gemeente, buurgemeenten en andere overheidspartijen en dat zijn, niet in de laatste plaats, de ondernemers die recreatieve voorzieningen in het buitengebied aanbieden, of dat overwegen.

De gemeente Heerhugowaard heeft BUITEN, Bureau voor Economie & Omgeving gevraagd een recreatievisie voor het buitengebied op te stellen. De opzet van deze visie is als volgt. Eerst (Hoofdstuk 2) wordt de uitgangspositie voor recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard beschreven. Vervolgens wordt de visie op recreatie in het buitengebied gegeven (Hoofdstuk 3). Daarna volgen de ruimtelijke uitwerking van de visie en het toetsingskader voor investeringen (Hoofdstuk 4). De visie wordt afgesloten met een financiële uitwerking (Hoofdstuk 5).

1.3 Afbakening

Deze visie recreatie Heerhugowaard richt zich primair op recreatie in het buitengebied van de gemeente Heerhugowaard voor de inwoners van de gemeente. Natuurlijk is de recreant niet gebonden aan ge-

meentegrenzen. Daarom wordt ook gekeken naar recreatieve verbindingen met bestemmingen in de omgeving, bijvoorbeeld richting de kust, Geestermerambacht. en naar recreatiemogelijkheden in buitengebied aansluitend op dat van Heerhugowaard.

De visie dient ook oog te hebben voor de recreatieve verbindingen naar en bereikbaarheid van vrijetijdsvoorzieningen in de gemeente Heerhugowaard, zoals het Park van Luna. Naast dagrecreatie, in de vorm van bijvoorbeeld een theetuin, besteedt de visie ook aandacht aan verblijfsrecreatie zoals kampeervoorzieningen. Dag- en verblijfsrecreatie dienen in het buitengebied immers niet los van elkaar te worden gezien omdat deze vanuit oogpunt van economische haalbaarheid elkaar kunnen versterken.

Overigens, het ruimtelijk beleid van de provincie en bestaande plannen geven weinig beperkingen voor een betere benutting van het buitengebied van Heerhugowaard ter bevordering van recreatie. Een beknopte overzicht van het vigerend beleid van de provincie, omliggende gemeenten en Heerhugowaard is opgenomen als bijlage 3.

Figuur 1.1 Veenhuizer molen in Heerhugowaard, gebouwd circa 1630 om de polder Veenhuizen droog te malen

2. Beeld recreatie Heerhugowaard

Recreanten maken keuzes: vanuit huis rondje fietsen in het buitengebied of met de auto aan de kust voor een wandeling? Om de recreatiebehoefte in het buitengebied op te kunnen vangen, moet dat buitengebied aantrekkelijk en toegankelijk zijn. In hoeverre het huidige recreatieaanbod van Heerhugowaard dat is, staat centraal in dit hoofdstuk.

Eerst beschrijven we het platteland van Heerhugowaard (2.1), gevolgd door een aanbodinventarisatie (2.2). Vervolgens kijken we naar de recreatievraag met behulp van recreatiemotieven (2.3). Dit hoofdstuk sluit dan af met de analyse van de sterkten en zwakten van het huidige aanbod en de kansen en bedreigingen voor toekomst (2.4).

2.1 Buitengebied Heerhugowaard

Historie Heerhugowaard

- De 'Heer Huygen Waert' (Heerhugowaard) is drooggefallen in 1631. Dit was vóór de Schermer (1635), maar na de Beemster (in 1612), de Purmer (in 1622), en de Wormer (in 1626).
- De droogmaking ging gepaard met een ruzie tussen Alkmaar en Hoorn: beide wilden een kanaalverbinding met de Heerhugowaard. Alkmaar won: de Middenweg in de Waard is gericht op Alkmaar en de Nieuwe Vaart verbindt de polder met Alkmaar. De voor Hoorn belangrijke sluis bij Rustenburg wordt zelfs opzettelijk beneden de maat gehouden.
- In tegenstelling tot de andere droogmakerijen bestaat de bodem van de Heerhugowaard niet uit vette kleigrond, maar uit een weinig vruchtbare combinatie van zand, klei en (rest)veen. Er wilde weinig groeien. Het was zo erg dat circa 40 jaar na de drooglegging werd overwogen de Heerhugowaard weer onder water te zetten, de visvangst zou meer opleveren...
- Pas na de uitvinding van kunstmest en door een betere waterhuishouding in de 19e eeuw, kon de landbouw bloeien. Naast melkvee kwam er ook tuinbouw. De tuinbouwproducten werden naar de Broekerveiling vervoerd op vletten. Straten worden

geplaveid, er komt een school en langs de wegen worden bomen geplant. In de tweede helft van de 20e eeuw kwam er naast tuinbouw ook glastuinbouw in de Heerhugowaard.

Landschap

Het landschap van de Heerhugowaard is kenmerkend voor droogmakerijen: een geometrisch en rationeel verkavelingspatroon met de Middenweg (langste as) als ruggengraat.

Herkenbaar in de verkaveling zijn de driuplanden, waarvan Veenhuizen de grootste is. Driuplanden zijn stukken hoger gelegen oud land aan de rand van het meer de Waard of als eilandjes in het meer. Bij de drooglegging kwamen deze stukken land binnen de ringvaart terecht. De driuplanden van Veenhuizen hebben een afwijkende verkaveling en een eigen waterhuishouding (polder in een polder).

Monumenten

In de Hervormde Kerk van Veenhuizen vinden we het praalgraf van Reinout van Brederode (1567-1633); edelman, rechter, lid van de Ridderschap van Holland en (o.a.) Heer van Veenhuizen. Het graf is een marmeren tombe met zijn levensgrote beeltenis.

In Veenhuizen vinden we ook de enige molen binnen het grondgebied van de gemeente Heerhugowaard. Andere monumentale gebouwen in de Heerhugowaard zijn de talrijke karakteristieke stolpboerderijen.

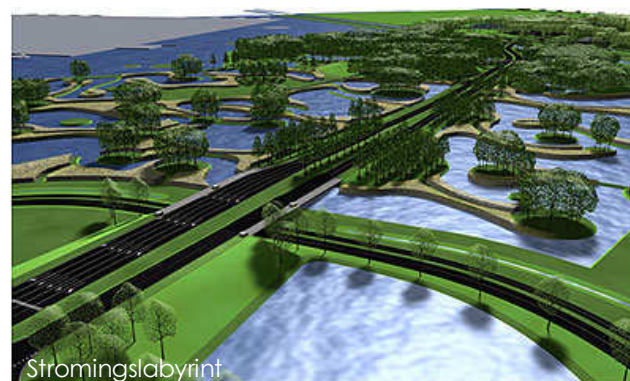
Landschap als basis voor recreatieve beleving

De historie, het landschap en de monumenten bieden aanknopingspunten voor recreatieve ontwikkeling van het buitengebied. In vergelijking tot de regio zijn de historie, het landschap en de monumenten echter niet zo uitzonderlijk dat recreanten speciaal daarvoor naar de Heerhugowaard komen. Ook voor Heerhugowaarders is de kwaliteit van het buitengebied niet dusdanig dat het een vanzelfsprekende plek is om te recreëren. In hoeverre het lukt om het buitengebied beter in de recreatiebehoefte te laten voorzien, is daarom in belangrijke mate afhankelijk van de landschapskwaliteit en de kwaliteit en ontsluiting van de recreatieve voorzieningen.

Figuur 2.1 Bestaande recreatievoorzieningen Heerhugowaard

Figuur 2.2 Geplande recreatievoorzieningen

2.2 Recreatieve voorzieningen

Recreatieve voorzieningen in Heerhugowaard

Heerhugowaard heeft een groot aantal recreatieve voorzieningen. Zie voor een overzicht bijlage 1 en in figuur 2.5.

- Van de culturele voorzieningen (11 in totaal) is een deel gelegen in de stad, zoals Cool, Centrum voor kunst en cultuur, de bibliotheek en een bioscoop. Enkele culturele voorzieningen zijn gevestigd aan de rand of in het buitengebied, zoals het multifunctionele muziekcomplex de Waerdse Tempel. Zuidelijker in het buitengebied liggen het Poldermuseum en de Artfarm. Verder liggen een nevenvestiging van de bibliotheek en de Volksterrenwacht Saturnus in het noorden van de gemeente.
- Naast culturele voorzieningen, heeft Heerhugowaard een groot aantal sport- en amusementsvoorzieningen. In het buitengebied vinden we twee maneges en twee kanoverhuurders, de vliegschool, Adventure Flights (Rustenburgerweg) en de Aardbei-Serre (in het noorden van de gemeente). De overige sport- en amusementvoorzieningen (15 in totaal) vinden we in de stad (zwembad de Waardergolf, kinderboerderij, hertenkamp, bijartcentrum) en in het zuidwesten van de gemeente (zoals Indoor golf, Sportlagune, kinderspeelparadijs, Skirun en drie sauna's).
- Heerhugowaard kent 34 horecavoorzieningen, waarvan 19 restaurants en 15 cafés. Zoals te zien in figuur 2.5 zijn de meeste horecavoorzieningen gecentreerd langs de Middenweg en bij winkelcentrum Middenwaard. In het buitengebied zijn slechts 8 horecagelegenheden gevestigd, waarvan twee restaurants in het noorden van de gemeente. De overige twee restaurants en drie cafés liggen in het oosten en zuiden van de gemeente.
- Naast deze horecavoorzieningen zijn in Heerhugowaard zes verblijfsaccommodaties gevestigd. In het noordelijk deel van het buitengebied zijn twee campings, een bed and breakfast en een hotel (Babylon) gevestigd. De overige twee voorzieningen (bed and breakfast 't Zuid-End en hotel Jules) zijn gelegen aan de rand van Heerhugowaard (zie figuur 2.5 voor exacte locatie).
- Heerhugowaard kent een groot aantal monumenten: 5 rijksmonumenten, 1 provinciaal monument en 50 gemeentelijke monumenten. In figuur 2.5 zijn de belangrijkste monumenten in en om de gemeente weergegeven. Binnen de gemeente Heerhugo-

waard ligt één molen: Veenhuizermolen, net buiten de gemeentegrens liggen nog tien molens. Andere monumenten zijn het graf van Reinout van Brederode (in Veenhuizen), het voormalig polderhuis nu poldermuseum (op de Huygendijk) en de in 1870 gebouwde, oudste kerk van Heerhugowaard (centraal in Heerhugowaard).

- Ten slotte telt Heerhugowaard een aantal gebieden dat voor de recreatie interessant is vanwege natuur of het groene karakter. Hiervan zijn een aantal binnenstedelijk gelegen (zoals het Waarderhout en het Park van Luna). Het Schoutenbos ligt in het noorden van de gemeente, de Molendijk in het zuidoosten.
- Het Park van Luna is belangrijk voor recreatie. Er is zowel strand als bos (Huygendijkbos), en het waterrijke stromingslabirint. Hiernaast zijn er verschillende recreatieve voorzieningen zoals de Waerdse Tempel en de waterskiattractie) Skeef.
- Noemenswaardig is ook de Ringvaart van Heerhugowaard, dit natuurgebied kan als omlijsting van de polder worden beschouwd.
- (Net) buiten de gemeentegrens vinden we onder meer recreatiegebied Geestmerambacht, De Weel. De Leijen, 't Waartje en Oosterdel.

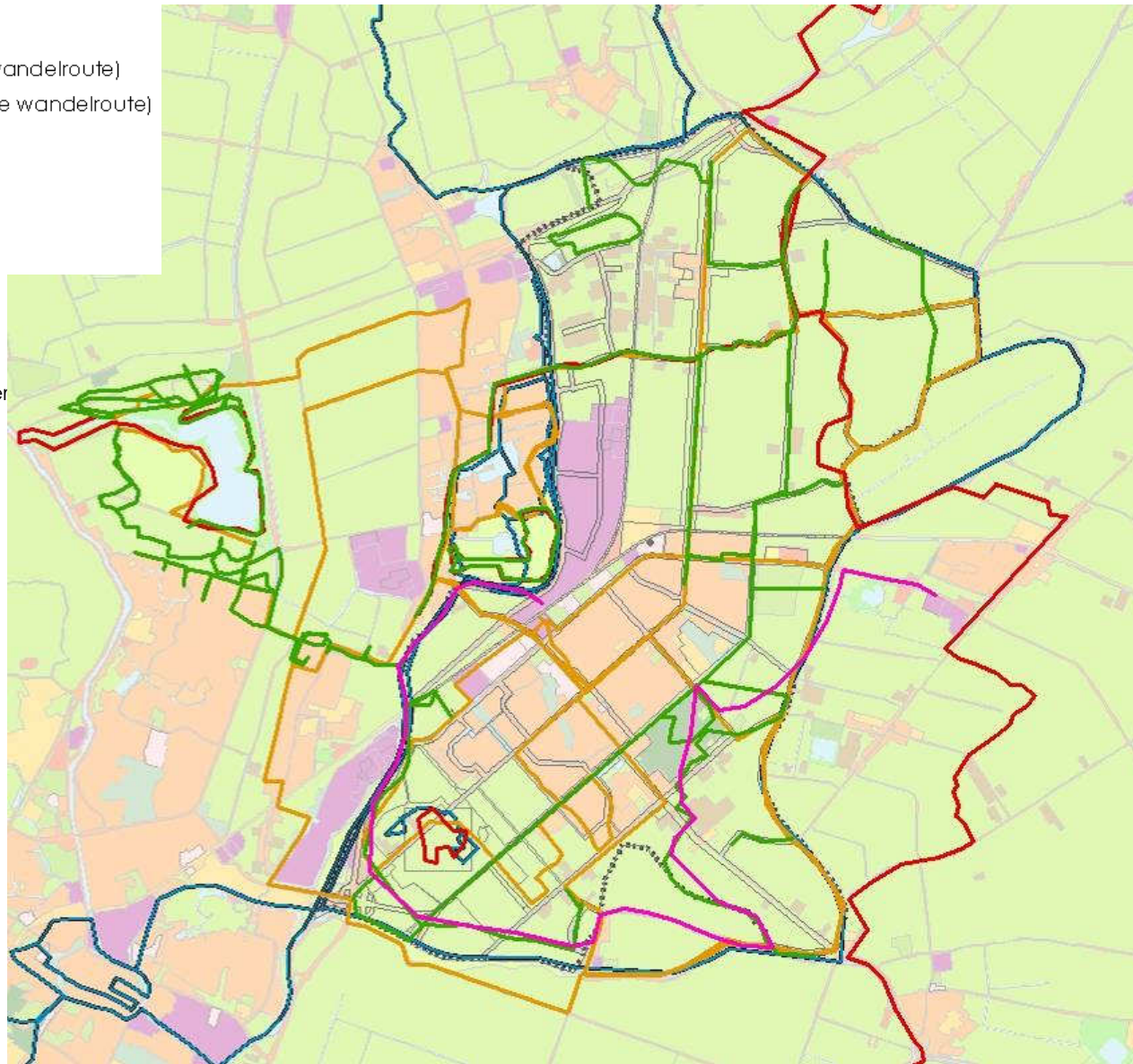
In aanvulling op bovenstaande voorzieningen is uitbreiding gepland van Recreatiegebied Geestmerambacht. Verder wordt in het gebied Broekhorn een nieuw waterwoongebied ontwikkeld, met ook recreatieve voorzieningen zoals een jachthaven en nieuwe natuur.

De inventarisatie van recreatieve voorzieningen laat zien dat recreatieve voorzieningen in Heerhugowaard met name te vinden zijn binnen de bebouwde kom of in een van de recreatiegebieden (Park van Luna, Waarderhout). Het buitengebied heeft wat betreft recreatieve voorzieningen nog maar weinig te bieden.

Figuur 2.3 Recreatieve routes in Heerhugowaard

Legenda

- Heerhugopad (geplande wandelroute)
- Wandelroute NKL (geplande wandelroute)
- Wandelroutes
- Fietsroutes
- Kanoroutes
- Heerhugowaard

Fietsknooppuntennetwerk

Molendijk

Fietspadennetwerk

Noord-Hollandpad

Bron: Bureau BUITEN

Routestructuren

De gemeente Heerhugowaard maakt deel uit van de volgende route-structuren (zie ook figuur 2.4).

- Bewegwijzerde fietsroutes: Fietsknooppuntennetwerk Noord-Kennemerland en Dijk- en Waardroute.
- Beschreven fietsroutes: ZuidWest, Rondje de Noord (beschreven in het boek 'Van Veenhuizen tot Vinex')
- Beschreven kanoroutes: in en in de omgeving van Heerhugowaard liggen 5 kanoroutes. De belangrijkste routes zijn de Blauwe Loper en Rondom Heerhugowaard. De Blauwe Loper bij Park van Luna en de kanoroute Rondom Heerhugowaard ligt bijna in zijn geheel langs de gemeentegrens van Heerhugowaard.
- Bewegwijzerde wandelroutes: LAW-route Noord-Hollandpad, deels over boerenland, maar in de gemeente Heerhugowaard vooral langs (rustige doch verharde) wegen.
- Beschreven wandelroutes: Architectuurroute Stad van de Zon.

Verder zijn er enkele wandelroutes in ontwikkeling. Het wandelroutenetwerk Noord-Kennemerland, bestaat uit (tamelijk) fijnmazige routestructuren en loopt rondom Geestmerambacht en in het buitengebied van de gemeente (zie figuur 2.3). En het Heerhugopad, dat van NS Heerhugowaard naar NS Obdam loopt. Deze nieuwe, nog te realiseren routes vormen een belangrijke toevoeging aan het wandelpadennetwerk van Heerhugowaard in het buitengebied.

De inventarisatie van recreatieve routes laat zien dat wandel- en fietsnetwerk ook na de realisatie van de geplande paden nog betrekkelijk grofmazig is, met name voor wandelen. Nu de keuze is gemaakt voor meer recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard is een verbetering van de verbindingen dus iets waaraan gewerkt dient te worden. De aansluiting van het stedelijk gebied op de (geplande) routestructuren vormt daarbij een aandachtspunt.

Recreatieve voorzieningen buiten Heerhugowaard

Enkele recreatieve voorzieningen, met een belangrijke recreatieve waarde, liggen buiten de gemeente Heerhugowaard. Deze elementen vormen een belangrijke trekpleister voor de regio en zijn daarmee van belang voor Heerhugowaard. In figuur 2.5 zijn enkele belangrijke trekpleisters van de regio weergegeven.

1. Molens bij Rustenburg: Dit dorp, ten zuidoosten van de gemeente Heerhugowaard, heeft enkele strijkmolens met een grote recreatieve waarde.
2. Geestmerambacht: Dit recreatiegebied tussen Alkmaar en Broek op Langedijk is geschikt om te wandelen, fietsen, zwemmen en surfen en is tevens een mooi natuurgebied. Het beheer van het gebied is in handen van recreatieschap Geestmerambacht, dit is een samenwerkingsverband tussen de provincie Noord-Holland en de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Bergen.
3. Schoorlse duinen en kust bij Bergen: Het uitgestrekte duingebied bij Schoorl en het aansluitende kustgebied zijn belangrijke trekpleisters voor de regio. Ook het dorp Bergen is een aantrekkelijke toeristisch-recreatieve bestemming.
4. Binnenstad van Alkmaar: Het centrum van Alkmaar is aantrekkelijk voor toeristen en recreanten vanwege het winkelaanbod, evenementen en tradities zoals de kaasmarkt.
5. Diverse recreatieplassen (Hensbroek, Obdam, Broek op Langedijk)
6. Beemster werelderfgoed: Droogmakerij met diverse stolpboerderijen
7. Schermer: Droogmakerij
8. Polder Oterleek: Polder ten zuidoosten van de gemeentegrens is aantrekkelijk voor recreatie vanwege haar molens en boerencamping.
9. Polder Wogmeer: Polder ten oosten van Heerhugowaard.
10. Eilandspolder: Beschermd natuurgebied bij De Rijp met bijzondere geschiedenis.

De recreatieve voorzieningen in de omgeving van Heerhugowaard zijn daarmee talrijk en gevarieerd. Dat is gunstig voor de recreant uit Heerhugowaard in termen van keuzemogelijkheden. Het betekent echter ook dat Heerhugowaarders er vermoedelijk vaker met de auto naar toe gaan, in vergelijking tot een situatie waarin er meer dicht bij huis wordt gerecreëerd. Het is daarom vanuit milieu- en gezondheidsop-tiek wenselijk om de recreatiemogelijkheden dichtbij te versterken. Bovendien kan dat de druk op al drukbezochte maar kwetsbare gebieden zoals de Schoorlse duinen, enigszins beperken. Voorwaarde hiervoor is het buitengebied van Heerhugowaard voldoende recreatieve gebruikswaarde, belevingswaarde en attractiewaarde te bieden heeft en dat de recreant het aanbod weet te vinden.

Figuur 2.4 Recreatief aanbod Heerhugowaard

Geestmerambacht

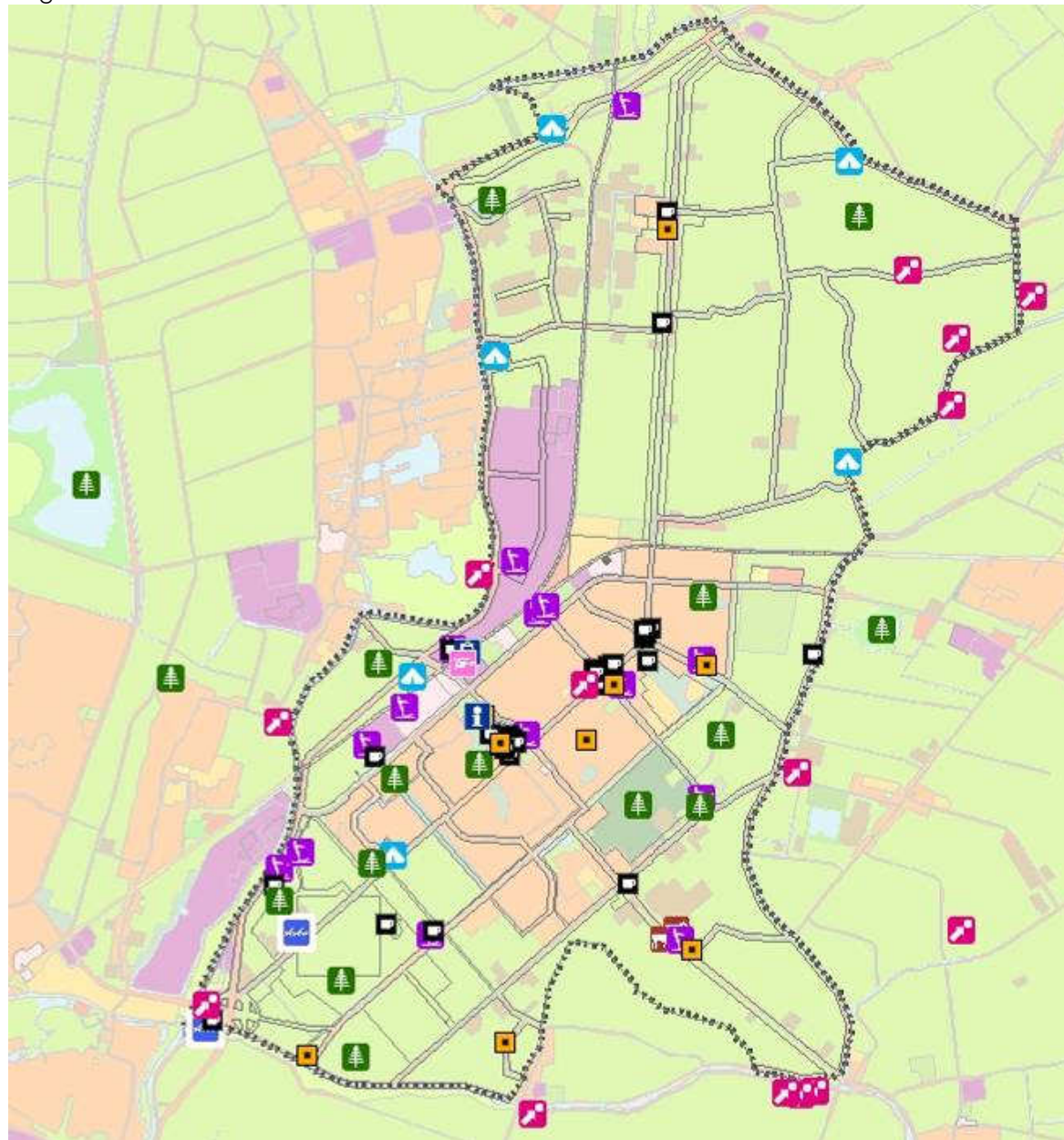
Cool Schouwburg

Poldermuseum

Waarderhout

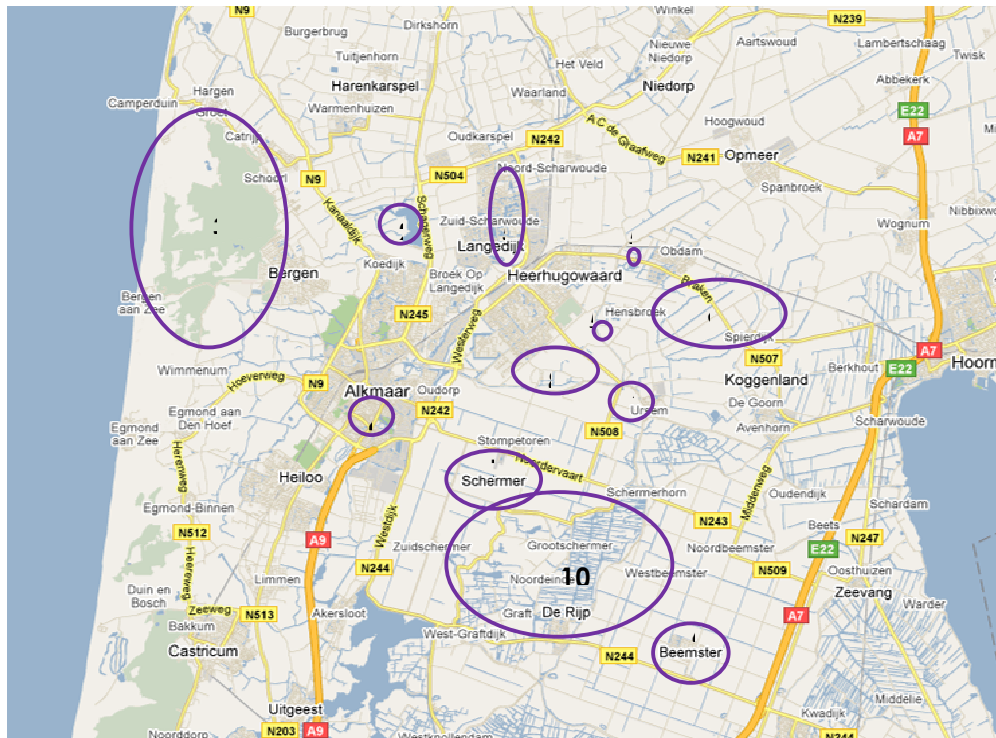
Legenda

- Modelbouwzaak
- NS-station
- VVV steunpunt
- Monumenten
- Culturele voorzieningen
- Groen- natuurgebied
- Amusement, sport
- Horeca
- Kanoverhuur
- Manege
- Verblijfsaccommodatie
- Heerhugowaard

Bron: Bureau BUITEN

Figuur 2.4 Recreatieve bestemmingen in omgeving Heerhugowaard

2.3 Motiefgroepen

Om voorzieningen voor recreanten aan te sluiten bij de vraag, is inzicht in de achterliggende recreatiemotieven nodig. De ene wandelaar is namelijk de andere niet: waar de één komt om vogels te spotten, wil de ander de hond laten uitrazen, of een goede tijd neerzetten.

Inzicht in de recreatiemotieven is ook nodig om de resultaten uit het onderzoek van het Kenniscentrum Recreatie (2009)¹ in het juiste perspectief te kunnen plaatsen. Uit dat onderzoek blijkt dat er een tekort is aan wandelpaden in Heerhugowaard. Deze uitkomsten zijn reëel, maar ook het gevolg van de methode die is gekozen in het onderzoek. Er is meer nodig

dan alleen wandelpaden om het buitengebied echt een rol van betekenis te geven als het gaat om recreatie.

Recreatiemotieven geven inzicht in dat wat een recreant zoekt en verwacht als hij er in zijn vrije tijd op uit trekt. Voor recreatie in het buitengebied onderscheidt het ministerie van VROM de volgende motieven, die zijn vertaald naar intensieve en extensieve recreatiemilieus.

Figuur 2.6 Motiefgroepen (ministerie van VROM)

recreatiemotieven	recreatiemilieus		recreatieve bestemmingen
	intensief	extensief	
vermaak gezelligheid	stedelijke recreatie publiekstrekker	dorpsplein verwennerij	leisure-centre, malls, factory-outlet, ... attractiepark, evenemententerrein, festival, ... (historische) centra, terrassen, uitspanning, ... wellness, culinair, horeca, ...
doen bewegen en uitdaging	avontuur sportief	buitenrecreatie toeren	survival, outdoor-valley, indoor, lawaaisporten, ... sportaccommodaties, golfbaan, indoor-sport, ... stadspark, waterplas, natuurspeelpark, ... fiets- en wandelpaden, ruitersporen, vaarroutes, ...
verblijf er tussen uit	enclave uitvalbasis	buitenleven pionieren	bungalowparken, recreatiewoningen, ... kampeerterrein, hotels, ... buitenhuis, boerenbed, B&B, mini-camping, ... wild kamperen, hutje op de hei, ...
interesse educatie, kunst & cultuur	trekpleister proeftuin	erfgoed tuinen	musea, openluchttheater, bezoekerscentrum, ... energie landschappen, waterberging, klimaatbos, ... waterlinies, kastelen, industrieel erfgoed, ... buitenplaats, beeldtuin, botanische tuin, ...
rust stille en ontspanning	stad en ommeland boerenland	natuurrecreatie struinen	groene stadsrand, volkstuincomplex, ... stadsboerderijen, streekproducten, weilanden, ... bos en heide, observatiehutten, ... ruigte en moerasgebieden, zwerflandschappen, ...

Huidig aanbod Heerhugowaard

In het huidige aanbod in Heerhugowaard zijn vooral de intensieve recreatiemilieus goed vertegenwoordigd. Daarbinnen blijken vooral de mensen die op zoek zijn naar gezelligheid, vermaak, beweging en uitdaging goed aan hun trekken te komen. Het Park van Luna en het Geestmerambacht bieden hiervoor een uitgebreid en kwalitatief hoogwaardig aanbod aan sportieve uitdagingen, vermaak, zwemwater, cultuur, gezelligheid en evenementen. We noemen onder andere de moderne Sportlagune, SKEEF en Waerdse Tempel in het Park van Luna. Dit reeds grote aanbod van intensieve recreatiemilieus onderschrijft de beleidskeuze om af te zien van de ontwikkeling van (nog) een nieuw intensief recreatiegebied.

Voor de motiefgroepen interesse en rust zijn in de recreatiegebieden ook plekken te vinden, zoals het stromingslabyrint en Huygendijkbos (Park van Luna) en de natuurrijke delen van het Geestmerambacht, maar die gebieden bedienen toch vooral andere motiefgroepen. Buiten de recreatiegebieden kunnen Heerhugowaarders rust vinden in het Waarderhout, hoewel de recreant hier wel op de paden moet blijven. Het aanbod voor de motiefgroepen interesse en rust is daarmee betrekkelijk beperkt in verhouding tot het aanbod voor intensieve recreatie. Rekening houdend met het aantal inwoners van de stad en de verdere groei daarvan de komende jaren, zal de toekomstige recreant op zoek naar rust en 'interesse' (educatie, kunst en cultuur) binnen de gemeentegrenzen niet gemakkelijk aanbod vinden.

Het huidige buitengebied biedt op dit moment beperkte mogelijkheden. Dit beperkt de keuze voor de Heerhugowaarder tot een (meer intensieve) recreatiegebied binnen de gemeentegrenzen, of een bestemming buiten de gemeentegrenzen. Wie voor rust en ontspanning de weidsheid van de polder opzoekt, vindt er niet vanzelfsprekend wat hij zoekt. Er zijn weinig vrijliggende fiets en wandelpaden en het ontbreekt aan mogelijkheden om een ijsje of broodje te eten bij een boerderij, of een glas melk of kopje koffie te drinken. De behoefte aan deze wat meer extensieve vormen van recreatie in de buitenlucht neemt de komende jaren verder toe; mensen gaan steeds meer op zoek naar de 'eigenheid' van een gebied en naarmate de verstedelijking voortschrijdt blijkt de interesse in het platteland toe te nemen (zie ook trends en ontwikkelingen in bijlage 2).

Voor de motiefgroep 'Verblijf' van recreanten en toeristen die willen overnachten, is er in het buitengebied maar weinig te vinden. Hoewel de toeristische aantrekkingskracht er niet uitzonderlijk is, en daarmee van een andere orde dan bijvoorbeeld de kuststrook, zijn er aanknopingspunten om, in beperkte mate, ook in die recreatieve behoefte te voorzien. Voor initiatiefrijke (plattelands)ondernemers liggen hier kansen voor kleinschalige verblijfsrecreatie die inspeelt op de toenemende behoefte om meer van het landschap van polders en molens en het agrarisch karakter te genieten.

De recreant die op zoek is naar educatie, kunst en cultuur (de motiefgroep 'interesse') wordt in het buitengebied van Heerhugowaard evenmin voldoende in zijn behoefte voorzien. Er zijn wel interessante

elementen te vinden, maar veel recreanten zullen ze niet opmerken. De cultuurhistorische elementen zijn niet 'leesbaar' en informatie daarover is niet ontsloten. Tot een 'belevens', waarnaar recreanten in toenemende mate op zoek zijn, leidt de ontsluiting van de cultuurhistorie van het buitengebied van Heerhugowaard niet. Dat geldt in bepaalde mate ook voor de bijzondere elementen van de Stad van de Zon en het Park van Luna. Meer kennis over de recreatieomgeving (waarom is het stromingslabyrint een stromingslabyrint?), voegt beleving toe aan de vrijetijdservaring. Dit wordt nog eens versterkt wanneer het thema duurzaamheid in Heerhugowaard ook op in het buitengebied wordt uitgewerkt, naast De Stad van de Zon, Park van Luna en het streven van de gemeente om van De Vork het meest duurzame bedrijventerrein van Nederland te maken.

Figuur 2.7 Motiefgroepen in Heerhugowaard

2.4 SWOT-analyse

Onderstaande tabellen geven een overzicht van enerzijds de sterktes en zwaktes van het recreatiegebied Heerhugowaard, anderzijds de kansen en bedreigingen. Een overzicht van enkele trends en ontwikkelingen van recreatie en toerisme, en de betekenis voor Heerhugowaard, zijn weergegeven in bijlage 2.

Tabel 2.1 Overzicht sterktes en zwaktes

	Sterktes	Zwaktes
Dagtoerisme/ algemeen	▪ Interessante cultuurhistorische elementen: Molens en polders, stolpboerderijen, specifieke landschapselementen ▪ Goed en divers aanbod intensief vermaak (Park van Luna, Waarderhout, Skeef, Geestmerambacht, Sportlagune, Waardergolf)	▪ Cultuurhistorie niet beleefbaar en zichtbaar ▪ Cultuurhistorische info ontbreekt ▪ Weinig verwenning/wellness ▪ Poldermuseum slecht bereikbaar vanaf Park van Luna/openingstijden ▪ ontoegankelijk ▪ Recreatief aanbod ligt te verspreid en is slecht met elkaar verbonden
Natuur- en plattelands toerisme	▪ Aantal gebieden met groen en natuur in Heerhugowaard en omgeving, ook nabij / in de stad.	▪ Recreatieve waarde Waarderhout nog niet maximaal ontwikkeld ▪ Recreatieaanbod boerderijen weinig ontwikkeld, weinig te beleven / doen op 't platteland ▪ Natuurbeleving vrij braaf; niet van de paden af ▪ ontoegankelijk ▪ Recreatief aanbod ligt te verspreid en is slecht met elkaar verbonden
Verblijfstoerisme	▪ Ruime mogelijkheden voor dagkamperen in intensieve recreatiegebieden	▪ Aanbod overnachtingsmogelijkheden op het platteland weinig ontwikkeld
Wandelen	▪ Ruime wandelmogelijkheden in recreatiegebied Geestmerambacht ▪ Afwisseling drukke en stille gebieden ▪ Huygendijkbos	▪ Tekort aan wandelmogelijkheden in landelijk gebied (zie rapport stichting Recreatie) ▪ Aansluiting wandelroutes op stedelijk gebied ▪ Weinig boerenlandpaden
Fietsen	▪ Aanwezigheid dekkend knooppuntennetwerk ▪ Mooie gebieden, als Molendijk	▪ Aansluiting stad op de fietsroutes ▪ Weinig vrijliggende fietspaden door landschap (zoals Molendijk) ▪ Fietspaden onbeschut in open polderlandschap
Watersport	▪ Ligging in waterrijk gebied: Blauwe Loper, Huygendijkbos, Broekhorn, Ringvaart ▪ Skeef ▪ Kanomogelijkheden ▪ Verschillende zwemgelegenheden: Strand van Luna, Ring van Luna, Geestmerambacht	▪ Weinig specifieke voorzieningen voor kanoën
Overig		▪ Weinig ruiterroutes en routes geschikt voor mensport

Tabel 2.2 Overzicht kansen en bedreigingen

	Kansen	Bedreigingen
Dagtoerisme/ algemeen	▪ Authenticiteit en een totaalbeleving (onderdompeling) zijn belangrijke trends in de vraagontwikkeling van de recreant. ▪ Toenemende interesse in cultuurhistorie. ▪ Informatievoorzieningen bij cultuurhistorische elementen ▪ Ontwikkeling poldermuseum tot bijvoorbeeld centrum voor duurzaamheid ▪ Ontwikkeling van oude spoorlijn in het noorden van de gemeente ▪ Vergrijzing, gepaard met meer interesse voor leefomgeving en duurzaamheid ▪ Interesse voor streekproducten/authenticiteit ▪ Toenemende bestedingen dagtochten (i) ▪ Toenemende aandacht voor duurzaamheid	▪ Beperkte mogelijkheid tot investeren door ondernemers door economische crisis (ii) ▪ Hoge verwachtingen consument (originaliteit, luxe en gemak, enz.) (iii)
Natuur- en plattelands- toerisme	▪ Plattelandstoerisme neemt naar verwachting toe (iv) samen met groeiende interesse in bezoek boerderij (v) en agrarische streekproducten ▪ Vrijkomende agrarische bebouwing een recreatieve invulling geven (bijv. dagattractie, pleisterplaats) ▪ Recreatieve neventak (bijv. theetuin, horeca, camping) is aanvulling voor inkomen agrariër ▪ Agrarische producten uit de streek bij horecaondernemingen in Heerhugowaard aanbieden ▪ Meer bekendheid geven aan het huidige aanbod boerderijverkoop (bijv. De Zwirs wijngaard) ▪ Benadrukken van beleving door middel van informatie en specifieke recreatieve producten	▪ Verrommeling buitengebied, afname ruimtelijke kwaliteit ▪ Stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen → afname areaal buitengebied ▪ Onbekendheid over interesse van agrariërs / eigenaren van VAB voor recreatieve (neven-)tak
Verblijfstoerisme	▪ Stijging binnenlandse vakanties door economische crisis (vi)	▪ Onbekendheid over interesse van agrariërs voor camping/overnachten bij de boer
Wandelen	▪ Wandelen / fietsen zijn belangrijkste activiteiten in het landelijk gebied (nr 1 in de top 10 van vrijetijdsactiviteiten buitenshuis (vii)) ▪ Aanbieden van recreatieve paden en routes van hoge kwaliteit, fijnmazig netwerk ▪ Samenwerking met buurgemeenten voor versterking routenetwerk, aansluiten pleisterplaatsen in omgeving ▪ Horeca in buitengebied vergroot aantrekkelijkheid	▪ Negatieve attitude bij landeigenaren t.a.v. wandelen over boerenland ▪ Voor aanleg van doorgaande route over boerenland is medewerking veel verschillende landeigenaren nodig.
Fietsen	▪ Realiseren routenetwerk van hoge kwaliteit: aantrekkelijke vrijliggende paden, fijnmazig netwerk, aansluitend op de stad en recreatieve bestemmingen ▪ Realiseren div. verbindende schakels: aansluiting Park van Luna en Ringvaart; Molendijk en Polderweg; pad richting Altongebied; pad langs Westertocht.	▪ Fietspaden kosten relatief veel ruimte ▪ Voor aanleg van vrijliggende fietspaden is vaak grondaankoop van veel verschillende eigenaren nodig. ▪ Aanleg verharde fietspaden (asfalt) vergen hoge investeringen

Uit de SWOT concluderen we dat de aanwezigheid van een aantal grote recreatiegebieden in en in de omgeving van Heerhugowaard als één van de belangrijkste sterkten kan worden aangemerkt. Sterk zijn ook de ruimtelijke kwaliteit van delen van het buitengebied en de aanwezige cultuurhistorische elementen.

Daartegenover staat als zwakte de matige ontsluiting van het buitengebied, zowel intern als wat betreft de verbindingen met de omgeving en de bestaande stad, en de beperkte en verspreid liggende recreatieve voorzieningen. Verbrede landbouw (bedrijven die agrarische met recreatieve activiteiten combineren) is nog maar beperkt ontwikkeld. Ook de manier waarop het buitengebied zich aan de recreant presenteert is zwak; er is nog (te) weinig te beleven op het Heerhugowaardse platteland.

Kansen liggen er in de toenemende behoefte van de recreant voor plattelandstoerisme en de mogelijkheden die het buitengebied van Heerhugowaard daarvoor biedt. De ruimtelijke kwaliteit van het landschap is over het geheel weliswaar niet uitzonderlijk, maar biedt op een aantal plaatsen zoals de Veenhuizer- en Smuigelpolder voldoende kansen voor meer recreatief gebruik. Ook de sterke relatie van Heerhugowaard met 'duurzaamheid' is een kans die in recreatief opzicht benut kan worden benut.

De belangrijkste bedreiging tenslotte is (verdere) verrommeling van het landschap, waardoor in potentie aanwezige recreatieve kwaliteit verloren gaat en de Heerhugowaarder zijn buitengebied niet meer de moeite waard vindt om 'naar buiten' te gaan.

Figuur 2.8 Noord-Hollandpad in Heerhugowaard

Kijk op het 015 Land

Deze informatie wordt uitsluitend bedoeld voor recreatieve doeleinden. Het is niet bedoeld als advies of garantie. De auteur aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die voortvloeit uit het gebruik van de informatie.

West-Friesland is door zijn bodem van zichzelf een belangrijk productiegebied voor verschillende agrarische bedrijfstakken. De voorwaarts behoudt de grootste oppervlakte met ruim 14.000 hectare. Landelijk te West-Friesland een voortaanstand gebied voor bloembollen en vollegrondsgroenten (5.000 hectare).

Melkveehouders en bloembollencultuur hebben hier een nauwe relatie in de 'reizende bollencultuur'. Om ziekten te vermijden waren bollencultuur onder jaar een ander stuk land van een veehouder en diene te doen als kleurrijk bollencultuur te midden van het gras. Bollencultuur telen ook vaak bollencultuur.

Voor de bloembollencultuur te grond van 2019/2020 in 1995.

Bloembollencultuur is een karakteristiek product voor het oostelijk deel, slankheid voor het westelijk deel van het gebied tussen de Westpolder Oostgrijk.

De samenstelling van een velding (Zaaiwijze) en Agrarisch Onderwijscentrum (bouw), een product (Zaaiwijze) en een goede landbouwverlichting maken van het gebied een waar centrum voor de vollegrondsgroente teelt.

3. Doelstelling en visie

Dit hoofdstuk geeft het beeld van de gewenste ontwikkelingsrichting van het recreatief aanbod in het buitengebied van Heerhugowaard. Na een korte beschrijving van doelstelling (3.1), worden de visie en thema's daarbinnen toegelicht (3.2). Tot slot wordt ter positionering een aantal kanttekeningen geplaatst (3.3). In het hoofdstuk erna wordt de visie ruimtelijk verder uitgewerkt.

3.1 Doelstelling

De algemene doelstelling van recreatieve ontwikkeling van het buitengebied van Heerhugowaard is recreatie dicht bij huis aan te bieden. Hiervoor moet het buitengebied van Heerhugowaard bruikbaar zijn voor recreanten en daarnaast beleving en attracties bieden. Door de Heerhugowaarder recreatie dicht bij huis aan te bieden ontstaan meer recreatiemogelijkheden binnen de eigen gemeentegrenzen. Meer recreatiemogelijkheden in het buitengebied zorgen ervoor dat de Heerhugowaarder kan recreëren zonder daarvoor eerst een half uur in de auto te zitten. Op die manier wordt invulling gegeven aan de beleidskeuze voor recreatie in het landelijk gebied in plaats van de aanleg van een extra recreatiegebied.

Recreatie dicht bij huis in het Heerhugowaardse buitengebied zorgt ook voor verbreding van het huidige palet aan recreatieve voorzieningen. Naast de grote recreatiegebieden Park van Luna, Waarderhout en, net buiten de gemeentegrenzen, Geestmerambacht, valt er daarmee ook wat te beleven op het platteland. Mits aantrekkelijk gepresenteerd speelt Heerhugowaard met die nieuwe, andersoortige recreatie in op een toenemende vraag naar ervaren, beleven en authenticiteit. Recreatie dicht bij huis is bovendien goed voor de werkgelegenheid in het buitengebied (zie ook het kader hiernaast) en recreatie dicht bij huis draagt bij aan duurzaamheid vanuit het terugdringen van de (auto)mobiliteit(sgroei). Om de doelstelling van recreatie dicht bij huis te bereiken is het volgende nodig:

6. het toegankelijker maken van het buitengebied voor recreanten;
7. het realiseren van nieuwe voorzieningen;

8. het toevoegen van beleving door landschapsontwikkeling en het bieden van informatie over cultuurhistorie, duurzaamheid en agrarische productie;
9. communicatie over het huidig en het te ontwikkelen aanbod voor de recreant;
10. aandacht voor het aspect duurzaamheid bij de uitvoering van de visie om daarmee invulling te geven van de ambitie van de gemeente (o.a. realiseren van een volledig energieneutraal Heerhugowaard in 2030).

Heerhugowaard hecht aan duurzaamheid. Recreatie dicht bij huis heeft een duurzaam karakter vanuit een 'people', 'planet' en 'profit' dimensie:

People: Actief recreëren, in de vorm van bijvoorbeeld wandelen of fietsen, is goed voor de gezondheid. Uit onderzoek (viii) blijkt dat bewegen beter is voor de gezondheid dan afvallen. Recreatie dichtbij huis zorgt er voor dat ook mensen met een beperkte mobiliteit kunnen recreëren. Recreëren binnen de gemeentegrenzen van de eigen woonplaats kan bijdragen aan de sociale samenhang tussen bewoners en kan de identiteit en het imago van Heerhugowaard als woonplaats verbeteren. Nieuwe recreatieve voorzieningen in het buitengebied kunnen nieuwe ontmoetingsplaatsen worden en zorgen voor meer binding met de lokale geschiedenis en de huidige agrarische betekenis.

Profit: De bestedingen die samenhangen met recreatie zijn van belang voor de lokale economie en werkgelegenheid in het buitengebied. Uit onderzoek (ix) blijkt dat de bestedingen aan dagrecreatie jaarlijks toenemen. Daarbij kan de verbrede landbouw, in de vorm van een recreatieve neventak, zorgen voor extra inkomsten voor het boerenbedrijf.

Planet: Recreatie op het platteland dicht bij huis draagt bij aan bescherming, beheer en ontwikkeling van een duurzame leefomgeving. Beleving van natuur, rust en ruimte zijn één van de belangrijkste redenen om eropuit te trekken. Het feit dat recreanten kunnen genieten van natuur en landschap, zorgt voor draagvlak voor natuur- en landschapsbescherming. Inkomsten uit de verbrede landbouw dragen bij aan de instandhouding van het landschap (koeien in de wei). De verkoop van lokale, agrarische producten maakt het mogelijk voedingsproducten uit de directe woonomgeving te gebruiken, hetgeen positieve effecten op het milieu heeft (minder CO² uitstoot). Recreatie dichtbij huis reduceert het aantal gereden autokilometers ten behoeve van recreatie.

Figuur 3.1 Thema's Naar Buiten in de Heerhugowaard

Molens en polders

Duurzame stad

Recreant zoekt boer

3.2 Visie en thema's

Authenticiteit en beleving zijn belangrijke trends in de recreatievraag. Het is daarom belangrijk dat het recreatief aanbod in het buitengebied voortbouwt op de kwaliteiten van dit gebied. Heerhugowaard "Stad in de Polder", in plaats van "Stad en de polder", zoals de relatie stad en polder nu te karakteriseren is.

Voor Heerhugowaard betekent dit dat we de ontwikkeling van het recreatief aanbod uitwerken aan de hand van drie thema's die voortbouwen op de identiteit van Heerhugowaard als 'Stad in de Polder':

- Molens en polders
- Duurzame stad
- Recreant zoekt boer.

Wandelen, fietsen en verblijven in het buitengebied van Heerhugowaard wordt aantrekkelijker voor de huidige en toekomstige bewoner door voort te bouwen op deze drie thema's. Naar buiten om iets van de historie van Heerhugowaard te beleven en kennis te maken met Reinout van Brederode. Je kunt letterlijk en figuurlijk proeven van het platteland van Heerhugowaard in een ijsboerderij of wijngaard. Je wordt je bewust van het duurzame karakter van de omgeving waarin je woont.

Voor elk thema wordt hierna ingegaan op de mogelijkheden voor beleven, ontspannen en bewegen. Beleven, of leren, heeft een overeenkomst met de motiefgroepen interesse en rust. Ontspannen kan gerelateerd worden aan de motiefgroepen vermaak, verblijf en rust. En bewegen komt overeen met de motiefgroep doen en deels ook rust (toeren).

Molens en polders

De drooglegging van de polder Heerhugowaard, het huidige landschap, de molens in en om Heerhugowaard; het zijn allemaal ingrediënten voor bijzondere recreatieve beleving. Hiervoor moeten de verhalen van de polder herontdekt en verteld worden, en worden vertaald naar recreatieve voorzieningen zoals themaroutes en bezienswaardigheden. Het verhaal van Reinout van Brederode spreekt tot de verbeelding. Dit verhaal kan naar de recreant gebracht worden door middel van een themaroute (bijvoorbeeld met GPS of audiotour), rondleidingen, bezichtigen van het praalgraf, publicatie, informatiepanelen, koppeling van kunstenaars of internationale uitwisseling aan de

geschiedenis van Brederode. Een ander interessant verhaal is dat van de inpoldering, dit kan goed verteld worden aan de hand van de Veenhuizerpolder (druipland). De molens (overigens voornamelijk net buiten de gemeente) zijn voor de recreant opvallende en niet-te-missen iconen van de geschiedenis van het landschap van de Heerhugowaard. Wandelen en fietsen over vrijliggende paden (zoals de Molendijk) en het bekijken en bezoeken van een molen horen hierbij.

Een andere karakteristiek van het polderlandschap is de aanwezigheid van het vele water, zoals onder meer de ringvaart. Ook dit is een sterkte die voor recreatie meer benut moet worden. Hierbij horen mogelijkheden om te ontspannen aan de waterkant (terras aan het water) en voorzieningen voor recreatieve en sportieve kanoërs.

Het thema molens en polders bouwt voort op erfgoed en cultuurhistorie. Er is vanuit recreanten een groeiende interesse voor deze onderwerpen, mits ze eigentijds en toegankelijk gepresenteerd worden. Denk aan informatievoorzieningen in de vorm van applicaties voor de smartphone (bijvoorbeeld layar) of interactieve en multimediale informatiekiosken (bijvoorbeeld een luisterpaal). Dit geldt natuurlijk ook voor de thema's 'Duurzame Stad' en 'Recreant zoekt boer'.

Duurzame stad

Het Park van Luna geeft op een heel zichtbare manier betekenis aan Heerhugowaard als duurzame stad. Het thema duurzaamheid is interessant om meer beleving toe te voegen aan recreatievoorzieningen. Er valt heel veel te vertellen over het hoe en waarom van de Stad van de Zon en het Park van Luna, maar ook over polderbeheer (en in de toekomst over duurzaam bedrijventerrein De Vork). Waarheen stroomt het water in het stromingslabyrint bijvoorbeeld? Hoeveel energie kost het om in de polder Heerhugowaard droge voeten te houden? Als je dit weet, kijk je op een andere manier naar je omgeving.

De beleving van de duurzame stad kan fysiek vorm krijgen in de combinatie van het Poldermuseum en het Park van Luna. Door het museum op duurzame wijze te vernieuwen, krijgt het een bredere betekenis voor Heerhugowaard. Het kan een toeristische trekker worden, een geliefde pleisterplaats voor recreanten en zo van meerwaarde zijn voor de bewoners. Water is hierin (vanzelfsprekend) een centraal thema. Dit kan vorm krijgen in educatie over polderbeheer, maar ook bijvoorbeeld in een waterspeeltuin. Meer in het algemeen komt het streven naar duurzaamheid terug in de doelstelling van het dichterbij huis brengen van recreatie.

Tabel 3.1 Thema's voor visie Heerhugowaard

Heerhugowaard - stad in de polder <i>Naar buiten!</i>			
	Molens en polders	Duurzame stad	Recreant zoekt boer
Beleven	Reinout van Brederode Westfriese Omringdijk Landschap Cultuurhistorie Geschiedenis	CO2 neutraal Stad van de Zon Polderbeheer: droge voeten Poldermuseum Polderbos Waarderhout	Voedsel, eten koken, culinair Dieren Boerderijbezoek
Ontspannen	Waterkant Varen	Park van Luna Druiplanden	Boerenijs Streekproducten Kamperen bij de boer Op bezoek bij de boer
Bewegen	Fietsen & wandelen: thema- routes cultuurhistorie Skaten Kanoën Schaatsen	Architectuurroute Waterspeeltuin Stromingslabyrint Kinderbelevingsroute	Poldersport Boerengolf Fietsen Wandelen over boerenland Paardrijden

Recreant zoekt boer

De oorsprong van eten wordt steeds belangrijker gevonden. Waar ben je dichterbij deze oorsprong dan bij de boer? Voor recreanten biedt een boerderij een (hernieuwde) kennismaking met puur voedsel, lokale specialiteiten, nostalgie, buitenleven, in aanraking komen met dieren, enzovoorts.

De gemeente Heerhugowaard heeft een agrarische geschiedenis en het buitengebied heeft nu nog een agrarisch karakter. Het recreatieve aanbod in het buitengebied kan hierop voortbouwen. Hier snijdt het mes aan verschillende kanten: een recreatieve neventak levert voor agrarische bedrijven inkomsten op; het recreatief aanbod op het platteland speelt in op de vraag naar extensieve recreatiemilieus; en door hergebruik van agrarische bebouwing voor recreatie, kan erfgoed worden behouden.

Boeren kunnen hierop inspelen door streekproducten te verkopen, dag- en verblijfsrecreatie aan te bieden of het bedrijf open te stellen en zich hierbij bewust te zijn van de 'buitenleven'-beleving waarnaar de recreant op zoek is. In Heerhugowaard verkoopt een aantal boeren en tuinders hun producten al aan de deur, dat zou uitgebreid kunnen worden met bijvoorbeeld een landwinkel waarin naast de eigen producten verschillende verse lokale producten verkocht worden. De bekendheid van bestaande bedrijven kan vergroot worden door communicatie en productontwikkeling (bijvoorbeeld routes of arrangementen). Het verkopen van lokale producten op andere plekken in Heerhugowaard (bijvoorbeeld supermarkt of horeca) kan ook bijdragen aan de bekendheid van de agrarische bedrijven. Bovendien kan het bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van Heerhugowaard door voedingsproducten uit de eigen omgeving aan te bieden.

In het buitengebied van Heerhugowaard is behoefte aan kleinschalige pleisterplaatsen waar een hapje en drankje genuttigd kan worden, zoals een bezoekboerderij, ijsboerderij of theetuin. Dit kan gecombineerd worden met dag- en/of verblijfsrecreatieve voorzieningen zoals poldersport, workshops koken met streekproducten, creatieve workshops of een minicamping, vakantiehuisje of groepsaccommodatie. Hierdoor kan een neventak uitgroeien tot een volledig recreatief bedrijf. Naast melkveehouderij en tuinders zien we in de Heerhugowaard ook een aantal bloemkwekerijen. Ook deze kunnen interessant zijn voor recreanten. Mensen genieten van bloemen. De duurzame aspecten van glastuinbouw, bijvoorbeeld in het Altongebied, kunnen eveneens de moeite waard zijn om te communiceren aan (passerende) recreanten.

Om de ruimte te geven aan deze ontwikkelingen, zowel bij agrariërs, als bij andere ondernemers / bewoners van het landelijk gebied, moet het bestemmingsplan buitengebied worden aangepast op dit punt. Hoe de ruimtelijke uitwerking van de visie er aan de hand van de deze drie thema's uit ziet, en ook in hoeverre daarvoor het bestemmingsplan moet worden aangepast, wordt uiteengezet in de volgende hoofdstukken.

3.3 Enkele kanttekeningen

Bij deze visie op recreatie in het buitengebied kunnen een aantal kanttekeningen worden geplaatst die ertoe bijdragen de inhoud van dit nieuwe beleid goed te kunnen positioneren.

- De doelstelling van het dichterbij huis aan bieden van recreatieve mogelijkheden door betere benutting van het buitengebied richt zich in de eerste plaats op de recreant uit Heerhugowaard. Hem/haar goede mogelijkheden te geven om vanuit huis te recreëren is de belangrijkste reden dat Heerhugowaard recreatiebeleid voert.
- Het buitengebied van Heerhugowaard is niet van zo'n uitzonderlijke hoge kwaliteit dat dit grote aantallen toeristen of recreanten uit de regio zal aantrekken. Met deze nieuwe recreatievisie zal het buitengebied weliswaar aantrekkelijker worden, maar zal het buitengebied van een andere orde blijven als grotere trekkers in de regio, zoals de kuststrook.
- Heerhugowaard onderscheidt zich wel waar het gaat om het thema duurzaamheid. Meer dan de andere twee thema's biedt dat onderwerp aanknopingspunten om bezoekers van elders te trekken. Ook daarbij zal het echter niet om grote aantallen gaan. Veel zal afhankelijk zijn van de wijze van presentatie van het thema 'duurzaamheid' en de wijze waarop het het Park van Luna overstijgt en verbonden is met de rest van het buitengebied van Heerhugowaard.
- Meer recreatie in het buitengebied komt niet als vervanging, maar moet worden gezien als aanvulling op de bestaande recreatiemogelijkheden in Heerhugowaard.

Figuur 3.2 Groenedijk nabij Veenhuizen, Heerhugowaard

4. Ruimtelijke uitwerking

De doelstelling van deze visie (recreatie dichterbij huis door een betere benutting van het buitengebied) krijgt betekenis door de ruimtelijke uitwerking (paragraaf 4.1). In paragraaf 4.2 vindt u een overzicht van de bijbehorende projecten.

4.1 Ruimtelijke uitwerking van de visie

De ruimtelijke uitwerking van de visie vertrekt vanaf de constatering (in hoofdstuk 2) dat Heerhugowaards buitengebied voldoende recreatief potentieel heeft om het bestaande aanbod van met name grote (intensieve) recreatiegebieden te kunnen aanvullen, maar dat er te weinig voorzieningen zijn en dat die niet goed of niet aantrekkelijk genoeg zijn ontsloten. Verder is duidelijk geworden dat aan de 'leesbaarheid' en beleving van het landschap moet worden gewerkt om de recreatieve mogelijkheden van het buitengebied zo veel mogelijk te benutten. Dat zijn belangrijke constatering bij de ruimtelijke uitwerking van de visie.

De ruimtelijke uitwerking van de visie richt zich op een betere benutting van het buitengebied ten behoeve van recreatie door het:

5. Toegankelijk maken van het gehele buitengebied door aanleg van diverse verbindingen en ommetjes;
6. Realiseren van voorzieningen op een beperkt aantal speerpuntlocaties. Dit zijn plekken waar verschillende functies gecombineerd worden;
7. Mogelijk maken van recreatieve nevenfuncties en recreatief hergebruik van voormalige agrarische bebouwing in het gehele buitengebied;
8. Leesbaar maken van het landschap, verhalen van Heerhugowaard (her-)ontdekken en vertellen en toevoegen van recreatieve beleving op verschillende (kleinere) plekken.

Hierna worden de maatregelen per thema ruimtelijk uitgewerkt. De speerpuntprojecten worden in de volgende paragraaf verder toegelicht.

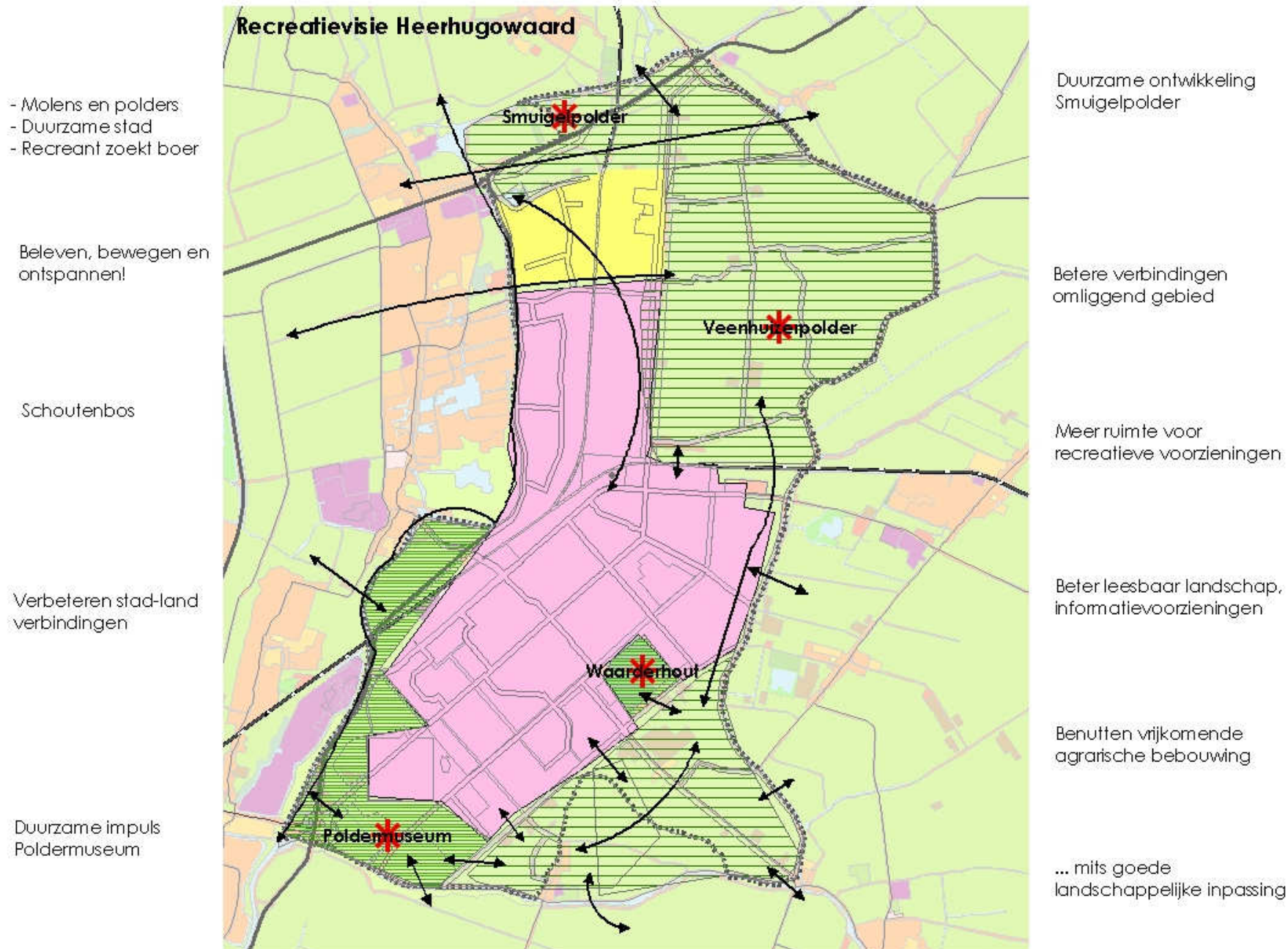
Polders en molens

- Speerpuntproject Veenhuizen. Dit voormalig druipland in de polder, met aantrekkelijk landschap en dorp met praalgraf van Bredenrode, is in potentie aantrekkelijk voor recreanten. Voorgesteld wordt om hier, in samenwerking met bewoners en andere betrokkenen, verschillende acties uit te voeren waardoor de recreatieve aantrekkingskracht verder wordt versterkt. Denk aan wandelommetjes door boerenland, vertellen van het verhaal van Brederode, of het realiseren van een kleine pleisterplaats. Versterking van de ruimtelijke kwaliteit, de leesbaarheid van het landschap en realiseren van voorzieningen staan hierbij centraal.
- Paden en verbindingen voor (onder meer) wandelen en fietsen:
 - verbindingen van de stad met het buitengebied;
 - verbindingen met het omliggend gebied;
 - realiseren van bestaande plannen voor wandel- en fietsroutes;
 - realiseren ontbrekende delen van routestructuren;
 - aantrekkelijker alternatieven voor het deel van het Noord-Hollandpad dat langs een drukke weg loopt.
 - kanomogelijkheden uitbreiden: verbinding Oostertocht en Westertocht en voorzieningen voor recreatief kanoën.
 - realiseren paden voor ruiters, bij voorkeur vanuit de maneges.
 - op verschillende plekken in de Heerhugowaard kan, samen met plaatselijke groepen en bewoners, gewerkt worden aan recreatieve routes gekoppeld aan landschappelijke en cultuurhistorische elementen. Deze verhalen kunnen via een website, publicatie of GPS applicatie aan de recreant verteld worden.

Duurzame stad

- Speerpuntproject poldermuseum. Op de grens van de Ringdijk en het Park van Luna ligt het poldermuseum. Deze locatie biedt mogelijkheden om de historie, het heden en de toekomst van Heerhugowaard met elkaar te verbinden. Hiervoor moet het museum ook vanuit de kant van het park bereikbaar worden gemaakt. Daarbij is de locatie vanwege zijn ligging aan het water en het park interessant voor recreatieve (horeca-) exploitatie.

Figuur 4.1 Hoofdlijn ruimtelijke uitwerking Recreatievisie Heerhugowaard

- Heerhugowaard als duurzame stad in de polder krijgt ruimtelijk vorm door kennis over duurzaamheid te ontsluiten door middel van themaroutes, informatievoorziening ter plaatse (infopanelen, GPS-gebaseerde applicatie). Gebouwen of voorzieningen die interessant zijn in duurzaam Heerhugowaard worden opengesteld. Duurzame ontwikkeling wordt doorgevoerd in bijvoorbeeld spelvormen voor kinderen (en andere recreanten) in combinatie met informatievoorziening. Bijvoorbeeld een luisterpaal waar je zelf energie opwekt om daarna een verhaal te luisteren over de betreffende plek.
- Ten noorden en westen van de stad komt het thema duurzaamheid terug in de bestaande en nieuwe natuur in Waarderhout, Broekhorn en de Smuigelpolder. De natuurbeleving in deze gebieden wordt versterkt door het aanleggen van struinnatuur en ruige speelmogelijkheden (speelbos).
- De Smuigelpolder in het noorden van Heerhugowaard is een potentieel aantrekkelijk recreatiegebied, met name voor watersportliefhebbers. De recreatieve potentie kan hier ontwikkeld worden door een bestaand plan van de realisatie van een kleinschalig recreatiepark van maximaal ca. 35 recreatiewoningen (meer dan dat zou landschappelijk te ingrijpend zijn) te combineren het realiseren van publieke recreatieve voorzieningen. Eén van de voorwaarden is dat duurzaamheid de leidraad wordt van die ontwikkeling. De (private) initiatiefnemer moet naast de recreatiewoningen ook natuur, en openbare recreatievoorzieningen (wandelen- en fietspaden, aanlegplaats, kanosteiger) realiseren.

Recreant zoekt boer

- Het landschap in het noordoosten en zuidwesten van Heerhugowaard nodigt uit tot recreëren, maar biedt nauwelijks bijbehorende voorzieningen. Meer recreatieve voorzieningen, denk aan een boerenerferras, een pluktuin of een speeltuin op een boerderijcamping, zal de Heerhugowaarder eerder uitnodigen tot een rondje fietsen in de polder. Ondernemers in het buitengebied krijgen voor het realiseren van recreatieve voorzieningen de ruimte. Een kans voor een ondernemer is dan vaak ook een kans voor de recreant uit Heerhugowaard of van elders. Verruiming van de planologische mogelijkheden gebeurt overigens niet zonder meer; landschappelijke inpassing, verkeer en parkeren,

streekeigen uitstraling en schaalgrootte zijn aspecten van een ontwikkeling die bepalen of iets wel of niet kan worden toegelaten (in 4.3. wordt hierop verder ingegaan).

- Ook bij burgerwoningen buiten de bebouwde kom wordt de mogelijkheid tot recreatieve nevenactiviteiten geboden, bijvoorbeeld in de vorm van een Bed&Breakfast. Dit wordt gedaan om de goede mogelijkheden die er ook bij burgerwoningen in het buitengebied voor recreatieve voorzieningen kunnen zijn, zo veel mogelijk te benutten. De druk op de buitengebied van Heerhugowaard is niet zo groot dat dat tot wildgroei zal leiden. Bovendien is het aantal agrarische bedrijven beperkt en wil niet iedere boer de keuze voor een recreatieve neventak maken.
- Om verstening van het buitengebied te voorkomen worden nieuwe recreatieve functies zo veel mogelijk gevestigd in de bestaande bebouwing.
- Voormalige agrarische bebouwing kan onder bepaalde voorwaarden, waaronder die van een goede landschappelijke inpassing, ook ruimte bieden aan recreatieve voorzieningen. Om aan te moedigen dat voormalige agrarische bebouwing niet onbenut blijft, zijn de mogelijkheden zelfs nog wat ruimer dan als recreatieve neventak (hierop wordt in hoofdstuk 5 verder ingegaan).
- In de Veenhuizerpolder e.o. en het gebied rond de Rustenburgerweg / Oterleek wordt samen met de eigenaren de mogelijkheden voor boerenlandpaden onderzocht. Een boerenlandpad is geen asfaltpad, maar slechts een spoor langs de slootkant waar honden niet zijn toegestaan (of als de eigenaar het wil alleen toegelaten).
- Het gebied met verspeid liggende kassen langs de Veenhuizerweg vraagt speciale aandacht. Verplaatsing daarvan naar het Altongebied biedt uitbreidingsmogelijkheden en kan bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid van de Veenhuizerpolder.

4.2 Projecten

De uitvoering van de acties voortvloeiend uit de recreatievisie zijn weergegeven op de volgende kaart en opgenomen in de daarna volgende projectenlijst.

Figuur 4.2 Ruimtelijke uitwerking recreatievisie Heerhugowaard

Legenda

- ★ Speerpuntprojecten:
 1. Smuigelpolder
 2. Poldermuseum
 3. Waarderhout
 4. Veenhuizerpolder
- ↔ Verbinding stad/ landgebieden
- ↔ Mogelijke wandelaansluitingen
- Vrijkomende agrarische bebouwing
Toeristisch-recreatieve neventak
Wandelen over boerenland

Tabel 4.1 Projecten van de recreatievisie

Naam	Draagt meest bij aan
Speerpuntprojecten	
1 Smuigelpolder: duurzame recreatieve ontwikkeling, incl natuurontwikkeling en realisatie openbaar toegankelijke wandel- fietspaden, kanosteiger, natuurbeleving en passantenhaven	Beleven, bewegen, ontspannen
2 Poldermuseum: duurzame impuls in het museum, verleden, heden toekomst van Heerhugowaard. Ontwikkeling pleisterplaats.	
3 Waarderhout: vergroting bereikbaarheid vanuit verschillende kanten, versterken natuurbeleving (bijv. struinnatuur, speelbos)	
4 Veenhuizerpolder: beleving landschap, cultuurhistorie, toevoegen recreatieve voorziening, wandel- en fietspaden (bijv. wandelpad rond grens driupland inclusief de Veenhuizerkade, Kerkepad en paden over boerenland) en communicatie over cultuurhistorie richting recreant.	
Overige projecten	
Molens en Polders	
13 Thematisering van recreatieve routes en locaties (duurzaamheid, cultuurhistorie)	Beleven
5 Recreatieve ontwikkeling Broekhorn	Beleven, bewegen, ontspannen
14 Recreatieve beleving Schoutenbos en voormalige spoorlijn of spoordijk	
Duurzame stad	
15 Opzetten netwerk duurzaam recreëren Heerhugowaard (ondernemers, andere organisaties)	Beleven
Recreant zoekt boer	
17 Aanpassen bestemmingsplan buitengebied zodat recreatieve neventak en herbestemmen agrarische bebouwing mogelijk zijn	Ontspannen
16 Promotie en marketing (over 10 jaar tijd)	
Toegankelijkheid	
6 Realiseren wandel- en fietspaden vanuit de stad het platteland in	Beleven
7 Fietspad langs ringvaart De Leijen - Rustenburg (voorbereiding start in fase II)	Bewegen
8 Realisatie wandelpad Oostertocht (langs nieuw aan te leggen kanoverbinding)	Beleven
10 Realisatie fiets- en wandelverbinding i.v.m. aanleg Westfrisiaweg	Ontspannen
9 Realisatie kanoroute Noord (legt verbinding tussen Ooster- en Westertocht)	Bewegen
11 Realisatie Noordkennemerland wandelpadennetwerk	Bewegen
12 Realisatie Heerhugopad (NS-route Obdam-Heerhugowaard)	Bewegen
19 Realiseren ruiterspaden, inventariseren behoefte menvoorzieningen	Beleven
18 Realisatie boerenlandpaden (Veenhuizerpolder en gebied rond Rustenburgerweg) (verkenning mogelijkheden start eerder)	

(Nummers verwijzen naar projecttoelichtingen in bijlage 4)

Figuur 4.3 Referentiebeelden Smuigelpolder

Toelichting speerpuntprojecten

De speerpuntprojecten zijn projecten waarin meerdere doelen samenkomen; naast recreatie zijn ook cultuurhistorie, natuur, educatie of water belangrijk. Ook in letterlijke zin komen verschillende routes samen op de speerpuntlocaties, dat biedt mogelijkheden voor het realiseren van voorzieningen die alleen kunnen bestaan met een zekere bezoekersstroom.

De speerpuntprojecten zijn bij uitstek kansrijk door de goede mogelijkheden om op die plek iets bijzonders voor Heerhugowaard (en omgeving) te realiseren. Het verzilveren van deze kansen is alleen mogelijk wanneer er voor deze projecten een integraal plan wordt gemaakt, waarin de verschillende doelen samenkomen. De speerpunten staan symbool voor de recreatieve ontwikkeling van het buitengebied van Heerhugowaard; ze zullen een impuls geven aan de recreatieve kwaliteit van het hele buitengebied. Aan de kansen van die plekken mogen de gemeenten en private partijen daarom niet voorbij gaan.

Wij stellen de volgende vier speerpuntprojecten voor:

1. Smuigelpolder
2. Poldermuseum
3. Waarderhout
4. Veenhuizerpolder

1. Smuigelpolder

Deze polder in het noorden van de gemeente wordt gekarakteriseerd door groene ruimten, openheid en water, maar ook door een rommelige inrichtingsstructuur door de vele verschillende vormen van bedrijvigheid en door de N242 en de spoorlijn die het gebied doorsnijden. Het gebied heeft op dit moment voor het overgrote deel een agrarische bestemming.

Het idee is om hier een aantrekkelijk, natuurlijk en waterrijk recreatiegebied te ontwikkelen. In het bestaande plan van de realisatie van 30-35 recreatiewoningen moet ook het aanleggen van publieke voorzieningen worden opgenomen; routes voor wandelen, fietsen, skeeleren paardrijden, watersportvoorzieningen (kanosteiger, aanlegplaats) en een toegankelijke oever. Ook horeca, een uitkijktoren of een klein

strandje zijn mogelijk. Een private investeerder krijgt voor de ontwikkeling van de recreatiewoningen toestemming, op voorwaarde ook openbare voorzieningen te realiseren. De recreatiewoningen zelf hebben architectonische kwaliteit, worden landschappelijk ingepast en duurzaam gebouwd. De routes sluiten aan op het Noordhollandpad, het wandelpadennetwerk NKL en het fietsknooppuntennetwerk. Ook denkbaar is het verzorgen van een toeristisch-recreatief overstappunt: waar recreanten met de auto kunnen parkeren en al wandelend, fietsend of kanoënd verder kunnen gaan.

2. Poldermuseum

In het Poldermuseum komt een aantal kansen op een bijzondere locatie bij elkaar, waarmee verleden, heden en toekomst van Heerhugowaard met elkaar worden verbonden. Het museum beschikt over een schat aan kennis van Heerhugowaards polderverleden. Door deze kennis op een aantrekkelijke manier te presenteren en te koppelen aan duurzaamheid (Stad van de Zon) ontstaat een eigentijds centrum voor duurzaamheid, geworteld in de gemeente. In het nieuwe poldermuseum / centrum voor duurzaamheid worden bezoekers meegenomen in historische en hedendaagse verhalen van Heerhugowaarders. Recreanten kunnen zelf ervaren wat duurzaamheid betekent in de polder Heerhugowaard, omgaan met water en energie staan hierbij centraal.

Het museum moet ruime openingstijden hebben en bij voorkeur gratis toegankelijk zijn. De mogelijkheden hiervoor moeten worden onderzocht, waarbij wordt uitgegaan van combinatie met een commerciële horeca-exploitatie. De ligging (vlakbij de Stad van de Zon en aan het water van de Ringvaart) maken de locatie hiervoor aantrekkelijk. Het Poldermuseum is ook makkelijk bereikbaar (voor wandelaars, fietsers en kanoërs) vanuit het Park van Luna. Vanuit het Poldermuseum kan de recreant worden verleid andere delen van de buitengebied te bezoeken. Bijvoorbeeld door er een fiets of kano te huren voor tochtje in de omgeving of een bezoek aan het Park van Luna.

Figuur 4.4 Referentiebeelden Waarderhout

Figuur 4.5 Referentiebeelden Poldermuseum

3. Waarderhout

Het Waarderhout is bijzonder vanwege de binnenstedelijke ligging en het natuurlijke karakter. De natuurbeleving en de recreatieve mogelijkheden van in het Waarderhout kunnen beter. Hiervoor zijn al plannen gemaakt. Voorgesteld wordt om de natuurbeleving centraal te stellen, door middel van struinpaden, een speelbos, een laarzenpad of andere vormen die kinderen (maar ook volwassenen) aanspreken. De activiteiten van het IVN sluiten hier goed op aan. Daarnaast is het belangrijk dat het bos zowel vanuit de stad als vanuit het buitengebied (nu nog onvoldoende) goed toegankelijk is. De bosbouwbetekenis van het Waarderhout mag, in het kader van het thema duurzaamheid, niet onbelicht blijven. Waar wordt het hout uit het Waarderbos voor gebruikt? Hoeveel CO2 wordt er jaarlijks vastgelegd?

4. Veenhuizerpolder

Veenhuizen in de Veenhuizerpolder is de oudste kern in de droogmakerij Heerhugowaard. Landschappelijk is het een bijzondere locatie, omdat het een driupland is. In Veenhuizen is ook het praalgraf van Brederode te vinden. Ook omdat er verschillende routes kruisen, is Veenhuizen een speerpuntlocatie. Kansen zijn er voor de ontwikkeling van wandelroutes (over boerenland) en een pleisterplaats, bijvoorbeeld bij een boerderij. Een plek om even een boerenijsje te eten, beker karnemelk te drinken en misschien een pannenkoek te eten. Vanuit cultuurhistorisch perspectief is het interessant om te onderzoeken of het mogelijk is een wandelroute te realiseren over de oude grens van het driupland, waar ook de Veenhuizerkade deel van uitmaakt.

In de Veenhuizerpolder staat ook de enige molen in de gemeente Heerhugowaard. Deze molen is natuurlijk een trekker, en een uitgelezen plek om de recreant te informeren over de geschiedenis van de polder. De figuur Reinout van Brederode spreekt tot de verbeelding, kan er een interessant (en misschien een route) verhaal omheen verteld worden dat kinderen boeiend vinden? Voor de ontwikkeling van wandelpaden over boerenland, een pleisterplaats, versterken van landschap en cultuurhistorie is het interessant om samenwerking te zoeken met de bewoners en andere actoren (historische kring, landschapsbeheer, IVN).

4.3 Betekenis voor Heerhugowaard

De hiervoor beschreven acties zijn gericht op een recreatief aantrekkelijker en beter ontsloten buitengebied. Wij verwachten dat dit zal resulteren in:

- Meer recreatie dichtbij huis (met positief effect op de mobiliteit).
- Een ontwikkeling waarbij zowel de actieve recreant als de interessegroep goed terecht kan in het buitengebied van Heerhugowaard.
- Een bescheiden vergroting van de werkgelegenheid in het buitengebied van Heerhugowaard.
- Een beter draagvlak voor nevenactiviteiten voor agrarische ondernemers.

Wat moet de gemeente hiervoor doen? Om deze resultaten te bereiken zijn inspanningen nodig van de gemeente, private investeerders en ondernemers, grondeigenaren en lokale groepen en de bevolking. Voor de gemeente in het bijzonder betekent dit:

- Investeren: Aanpassen bestemmingplan en beleidskader zodat investeringen, recreatieve neventakken en herbestemming van agrarische bebouwing mogelijk zijn (zie hoofdstuk 5); investeren in de realisatie van de 'hardware' (paden, bankjes, bruggen) als de 'software' (routes, verhalen, communicatie) van het recreatief product;
- Communiceren: Promotie van het bestaande aanbod, stimuleren van aanbieders tot verdere ontwikkeling ervan, samenwerking tussen aanbieders op gang brengen;
- Organiseren: Samenwerking met private partijen, bewoners, interessegroepen en niet in de laatste plaats met de omliggende gemeenten.

Figuur 4.6 Referentiebeelden Veenhuizerpolder

5. Ruimtelijk investeringskader

Voor realisatie van de visie, zijn ruimtelijke investeringen in het buitengebied nodig. We verstaan hieronder investeringen door de overheid, door overheid en private partijen samen en door private partijen alleen. Het ruimtelijk investeringskader geeft aan welke mogelijkheden er zijn om te investeren in recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard. Eerst beschrijven we de uitgangspunten voor gemeentelijke en private partijen. Daarna wordt het investeringskader voor private partijen toegelicht.

5.1 Uitgangspunten

Voor zowel investeringen van overheden, als private partijen en investeringen van overheden en private partijen gezamenlijk, geldt dat deze moeten passen binnen deze visie en in overig beleid van de gemeente en de provincie dat betrekking heeft op het buitengebied.

Voor investeringen door de gemeente zijn voor het investeringskader de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Investeringen initiëren/ondersteunen van projecten die aanjager kunnen zijn voor private investeringen;
- Kiezen voor projecten met het grootste rendement; waar beperkte gemeentelijke investeringen grote positieve effecten kunnen hebben;
- Alleen investeren in projecten waarvan niet verwacht kan worden dat private partijen dat redelijkerwijs kunnen doen;
- Waar nodig investeren in publiekprivate samenwerking.

De gemeentelijke uitgangspunten voor investeringen van private partijen zijn:

- Met een nieuw toegespitst planologisch regime ontwikkelingsmogelijkheden bieden;
- Aard en schaal van de investeringen moeten passen in het buitengebied;
- Duidelijkheid bieden aan private partijen door zo concreet mogelijk aan te geven welke investeringen in het buitengebied toegelaten worden;

5.2 Ruimtelijk investeringskader private investeringen

Bij private investeringen in recreatie in het buitengebied van Heerhugowaard kan onderscheid worden gemaakt naar investeringen in:

1. Recreatieve nevenactiviteit
2. Recreatie in vrijkomende agrarische bebouwing
3. Gebiedsontwikkeling met recreatief karakter

Deze hoofdindeling wordt hierna verder toegelicht aan de hand van begripsomschrijvingen en het weergeven van de voorwaarden voor investeringen. Daaruit blijkt wat wel en wat niet wordt toegestaan.

Begripsomschrijving recreatieve nevenactiviteit

Een recreatieve nevenactiviteit is een economische activiteit van recreatieve aard bij een bestaand bedrijf of een bestaande woning in het buitengebied. Recreatieve nevenactiviteiten zijn dus niet alleen toegestaan binnen de agrarische bestemming maar zijn in het buitengebied met een ontheffing ook mogelijk binnen de bestemming 'bedrijven' en de bestemming 'wonen'. Het 'buitengebied' wordt dan gezien als het gebied dat buiten de bebouwde kom van Heerhugowaard of een van de kernen ligt.

Recreatieve nevenactiviteiten kunnen alleen worden uitgevoerd binnen de bouwmogelijkheden die het bestaande bouwvlak daarvoor biedt. Het huidige bestemmingsplan stelt dat elk bestaand hoofdgebouw binnen de bestemming wonen dat een inhoud heeft van minder dan 300 m² tot ten hoogste 300 m² mag worden vergroot, en dat elk bestaand hoofdgebouw ten hoogste met maximaal 100 m² mag worden vergroot. Die regels worden overgenomen. Bij de bestemming agrarisch, waar hoofdgebouwen vaak al groter zijn, geldt dat maximaal 50% van het bouwperceel mag worden gebruikt voor een recreatieve functie.

Voor ontwikkelingen buiten de bestaande bouwmogelijkheden, dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd of een projectbesluit wor-

den genomen. In dat geval besluiten college en (bij wijziging van bestemmingsplan) raad daarover en zullen aspecten als landschappelijke inpassing, verkeersafwikkeling etc. van betekenis zijn in hun afweging (zie ook hierna onder: voorwaarden).

Bij de ontwikkeling van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied kan het een overweging zijn bouwvlakken beperkt te verruimen om meer ruimte te geven aan (o.a.) recreatieve nevenactiviteiten. Die afweging moet eerst worden gemaakt bij het herzien van het bestemmingsplan in het algemeen, en vervolgens per afzonderlijk bouwvlak. In deze recreatievisie wordt er van uitgegaan dat binnen de bestaande bouwvlakken, die in veel gevallen overeenkomen met de bestaande bebouwing, voldoende ruimte is voor recreatieve nevenactiviteiten.

In deze visie is ervoor gekozen om recreatieve nevenactiviteiten ook toe te staan bij niet-agrarische bedrijven en woningen buiten de bebouwde kom, omdat er meer recreatieve voorzieningen in het buitengebied gewenst zijn. Een directe binding met een agrarisch bedrijf is hiervoor geen randvoorwaarde.

Door recreatieve activiteiten alleen toe te staan binnen de bestaande bouwmogelijkheden zal dit niet leiden tot verdere verstening van het platteland. Verruiming van de planologische mogelijkheden voor recreatieve nevenactiviteiten zal naar onze inschatting ook niet snel leiden tot een overaanbod van voorzieningen, waardoor de kwaliteit van het aanbod onder druk zou kunnen komen te staan.

Recreatieve nevenactiviteiten die in het buitengebied van Heerhugowaard met een ontheffing kunnen worden toegelaten zijn:

- Verkoop van zelf voortgebrachte of streekeigen producten met een maximum verkoopoppervlakte
- Kleinschalig en groepskamperen
 - minicamping van maximaal 15 plaatsen, waaronder minimaal 5 toeristische plaatsen² en maximaal 2 trekkershutten³. Met ontheffing is uitbreiding naar 25 plaatsen mogelijk.

² Een kampeerplek die gedurende het seizoen per dag verhuurd worden, dus geen vaste standplaats of seizoensplaats.

- Sanitaire voorzieningen ten behoeve van het kamperen.
- Stacaravans zijn niet toegestaan.
- Overige overnachtingsmogelijkheden
 - Groepsaccommodatie tot een nader vast te stellen schaal.
 - Gastenkamers/B&B van maximaal 10 bedden in 5 kamers.
 - Enkele toeristische appartementen.
- Dagrecreatieve voorzieningen
 - Bijvoorbeeld landschapstuin, speeltuin, of verhuur fietsen.
- Horeca
 - Categorie 1 ten dienste van extensieve recreatie, tot een nader te bepalen schaalniveau.
 - Bijvoorbeeld een theetuin.
- Combineren van recreatieve voorzieningen
 - Toegestaan, tot een nader te bepalen maximale cumulatieve oppervlakte.
 - Minicampings vallen buiten deze cumulatie.

Voorwaarden recreatieve nevenactiviteit

Toeristisch-recreatieve nevenactiviteiten zijn mogelijk in het buitengebied van Heerhugowaard via een ontheffing en eventuele bouwvergunning en onder de volgende voorwaarden:

- Toegestaan binnen bestaande bouwvlakken met de bestemming 'agrarisch', 'bedrijven' of 'wonen' die zijn gelegen buiten de bebouwde kom van Heerhugowaard of een van de kernen.
- Goede, streekeigen landschappelijke inpassing van de activiteit, die blijkt uit een door de aanvrager voorgelegd inrichtings- en beplantingsplan. Het inrichtings- en beplantingsplan beschrijft de aard en omvang van de voorgenomen nevenactiviteit, beschrijft de wijziging in het gebruik en/of het aanzicht van het gebouw/perceel en benoemt welke maatregelen worden genomen om de nieuwe recreatieve nevenactiviteit goed, streekeigen in te

³ Een houten huisje met slaap- en kookgelegenheden, zonder verwarming of sanitaire voorzieningen, dat dienst doet in plaats van een zelf meegenomen tent of caravan.

passen in het landschap. In de enkele gevallen kan het inrichtings- en beplantingsplan bij een recreatieve nevenactiviteit eenvoudig van opzet zijn en door de aanvrager van de ontheffing zelf worden opgesteld, bij meer (in het landschap) ingrijpende ontwikkelingen zal inschakeling van een gespecialiseerd bureau nodig zijn.

- In de omgeving aanwezige functies mogen niet onevenredig worden geschaad en de activiteit mag geen overlast opleveren voor omwonenden.
- Parkeren vindt op eigen terrein plaats en de omgeving mag niet onevenredig belast worden door de verkeersaantrekkende werking van een activiteit. Op basis van door de aanvrager aan te leveren gegevens over o.a. bezoekersaantallen zal de gemeente toetsen of met betrekking tot verkeer en parkeren sprake is van een acceptabele situatie.
- Er zal een vereveningsbijdrage worden gevraagd (zie toelichting pagina 40)

Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan geeft de situering en de functie van de gronden en de gebouwen en de wijze waarop deze in het landschap zijn ingepast. Het inrichtingsplan bevat minimaal de volgende onderdelen:

- Een plattegrond op schaal (maximaal 1:500) van de huidige situatie waarop de bestaande bebouwing en de terreingrens/eigendomsgrens staan aangegeven.
- Een tekening op schaal (maximaal 1:500), waarop de toekomstige inrichting is aangegeven. Hierin dient aandacht te worden besteed aan:
 - Ontsluiting. Ook vrij te houden gangen en looppaden aangeven.
 - Parkeren
 - Standplaatsen (bij camping)
 - Voorzieningen (sanitair, afvoer chemisch toilet, de plaats waar de afvoer van het hemelwater en vuil water loopt, containers, brandblusmiddelen, opslagplek brandbare stoffen, ehbo-middelen).
- Vormgeving van de gebouwen: een verbouwing dient te geschieden met inachtneming van de karakteristieke stijlkenmerken van het betreffende boerderijtype. Eventuele (vervangende) nieuwbouw moet aansluiten bij de aanwezige karakteristieke bebouwing.

- Landschappelijke inpassing. Hierbij wordt aangegeven welke soorten worden gebruikt. Er dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van inheemse soorten.

Begripsomschrijving VAB

Vrijkomende agrarische bebouwing is (overeenkomstig de definitie van de provincie) bebouwing op een bestaand agrarisch bouwperceel dat door (gedeeltelijke) beëindiging van het agrarische bedrijf vrijkomt voor vestiging van een niet-agrarische functie.

De recreatieve activiteiten die bij herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing worden toegelaten, zijn volgens de definitie van De provincie kleinschalige vormen van dag- en verblijfsrecreatie. In hoofdlijn worden dezelfde activiteiten toegestaan als de benoemde recreatieve nevenactiviteiten. Overwogen kan worden om voor recreatieve functies in VAB andere bovengrenzen te hanteren voor groepsaccommodatie en horeca.

Bij VAB wordt door de provincie op deze onderdelen meer ruimte geboden dan als recreatieve nevenactiviteit. Dat wordt gedaan om een investering in vrijkomende agrarische bebouwing ten behoeve van recreatie aantrekkelijk te maken. De benodigde investeringen in de gebouwen zijn vaak groot, waartegenover de nieuwe functie van recreatie ook voldoende inkomsten moet kunnen genereren. Bovendien gaat het bij VAB niet alleen om een nevenactiviteit, maar moet recreatie ook de hoofdactiviteit kunnen zijn. Om in bedrijfseconomisch opzicht meer mogelijkheden te bieden is het nodig private partijen meer planologische ruimte te bieden, zonder aan het kleinschalige karakter van de recreatie voorbij te gaan. Om dezelfde redenen verdient het aanbeveling de cumulatieregel ruimer te formuleren.

Voorwaarden herbestemming VAB

Vrijkomende agrarische bebouwing kan gebruikt worden voor kleinschalige vormen van wonen, werken en recreatie, al dan niet als nevenfunctie, onder de volgende voorwaarden (overeenkomstig provinciaal beleid):

- Nieuwe functies mogen geen afbreuk doen aan de bestaande stedenbouwkundige, cultuurhistorische of groenblauwe kwaliteiten of karakteristieken van het gebied. Onder groenblauwe kwaliteiten vallen de landschappelijke en ecologische kwaliteiten, ook die

aan water zijn gerelateerd. Behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit staat voorop.

- De nieuwe functie mag alleen worden gerealiseerd binnen het (voormalig) agrarische bouwperceel.
- Ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen mogen niet worden beperkt.
- Monumentale, cultuurhistorische en karakteristieke bebouwing blijft behouden. Geen buitenopslag.
- Geen onevenredige verkeersaantrekkende werking en sprake van een acceptabele verkeerssituatie. Het voormalige agrarische bouwperceel heeft geen agrarische bestemming meer in geval van volledige beëindiging van de agrarische functie en wordt als zodanig opgenomen in het bestemmingsplan.
- Als de agrarische functie volledig verdwijnt, moet het bestemmingsplan worden gewijzigd.

Indien de vrijkomende agrarische bebouwing gebruikt wordt voor de functie recreatie gelden de volgende aanvullende (provinciale) regels:

- de functie moet worden gevestigd in de bestaande bebouwing.
- er mogen maximaal 6 recreatie-eenheden worden gerealiseerd.
- de recreatie-eenheden mogen niet worden gebruikt voor permanente bewoning.
- Goede, streekeigen landschappelijke inpassing van de activiteit, die blijkt uit een door de aanvrager voorgelegd inrichtings- en beplantingsplan. Het inrichtings- en beplantingsplan beschrijft de aard en omvang van de voorgenomen recreatieve activiteit, beschrijft de wijziging in het gebruik en/of het aanzicht van het gebouw/perceel en benoemt welke maatregelen worden genomen om de nieuwe recreatieve activiteit goed, streekeigen in te passen in het landschap.
- Parkeren vindt op eigen terrein plaats en de omgeving mag niet onevenredig belast worden door de verkeersaantrekkende werking van activiteit. Op basis van door de aanvrager aan te leveren gegevens over o.a. bezoekersaantallen zal de gemeente toetsen of met betrekking tot verkeer en parkeren sprake is van een acceptabele situatie.
- Er zal een vereveningsbijdrage worden gevraagd (zie toelichting).

Verevening

Bij hergebruik van gebouwen en doorvoering recreatieve nevenactiviteiten wordt een vereveningsbijdrage gevraagd. De verevening bestaat uit een kwaliteitsbijdrage op het perceel. Deze kwaliteitsbijdrage kan bestaan uit:

- Sloop
- Verkleining van het bouwvlak / 'groene' herbestemming
- Restauratie van karakteristieke/monumentale bebouwing
- Natuurontwikkeling
- Landschappelijke inpassing
- Verbetering infrastructuur
- Aanleg recreatieve voorzieningen
- Financiële bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied in de directe omgeving van de locatie. Deze bijdrage kan gevraagd worden indien andere vereveningsvormen geen uitkomst bieden. De afspraken tussen de gemeente en de initiatiefnemer over de vereveningsbijdrage worden in een overeenkomst vastgelegd. Middels die overeenkomst neemt de gemeente een inspanningsverplichting op zich om het initiatief in planologisch-juridische zin mogelijk te maken in ruil voor een vereveningsbijdrage van de initiatiefnemer. Omdat het gemeentelijk beleid gericht is op instandhouding van karakteristieke en monumentale panden in het buitengebied, wordt bij hergebruik van deze gebouwen geen vereveningsbijdrage gevraagd. De instandhouding van het pand is dan de vereveningsbijdrage.

Begripsomschrijving gebiedsontwikkeling met recreatief karakter

In het buitengebied van Heerhugowaard zijn op een aantal plaatsen mogelijkheden voor specifieke ontwikkelingen met een recreatief karakter. Uit de visie komen twee specifieke ontwikkelingen naar voren: een investering in een kleinschalig recreatiepark in de Smuigelpolder en een investering in het Poldermuseum aan de Huygendijk. Dit zijn ontwikkelingen die in belangrijke mate kunnen bijdragen aan de recreatieve mogelijkheden van het buitengebied van Heerhugowaard. Het maximaal benutten van de bijzondere kansen van die locaties vraagt om maatwerk en een gebiedsgerichte aanpak. Het ruimtelijk investeringskader voor die ontwikkelingen wordt hierna geschetst.

Een eenduidige definitie voor 'gebiedsontwikkeling met een recreatief karakter' is niet te geven. Dat hoeft ook niet want het gaat om maatwerk. Op voorhand kan al wel worden aangegeven dat bij gebiedsontwikkeling met een recreatief karakter belangrijke aspecten zijn: landschappelijke inpassing, openbare toegankelijkheid, de mate waarin wordt nieuwe recreatieve voorzieningen worden toegevoegd aan de bestaande.

Dit worden gebiedsontwikkelingen genoemd, omdat de potentiële investeerder ruimte wordt geboden een bepaalde voorziening te kunnen ontwikkelen, maar tegelijk ook (een deel) van de ontwikkeling van het omliggende gebied voor rekening dient te nemen.

Voorwaarden gebiedsontwikkeling met recreatief karakter

Smuigelpolder

- Locatie: Smuigelpolder
- Ontwikkeling van een kleinschalig park voor maximaal 35 bungalows voor recreatief gebruik (meer dan dat zou niet passen in de schaal van dit gebied).
- Permanente bewoning van recreatiebungalows is niet toegestaan
- De oever waaraan het park wordt gerealiseerd dient zowel vanaf het water als over het land openbaar toegankelijk te zijn voor waterrecreanten, wandelaars en fietsers.
- Het park is landschappelijk goed ingepast in de omgeving en heeft een landschappelijke architectonische uitstraling die aansluit bij het karakter van de streek.
- Er zal een exploitatieovereenkomst moeten worden opgesteld waarin zaken (verevening, bijdragen, kosten, beheer, overige afspraken) worden geregeld.

Poldermuseum

- Locatie: huidig Poldermuseum aan de Huygendijk
- Nieuwe impuls krijgt duurzaam karakter, legt verbinding met Park van Luna en het ontstaansgeschiedenis van het landschap van Heerhugowaard.
- Fysieke verbinding met het Park van Luna wordt verbeterd.
- Nieuwe ontwikkelingen worden landschappelijk goed ingepast in de omgeving.
- Openingstijden in het seizoen 6 dagen per week, 8 uur per dag minimaal.
- Monumentale karakter blijft behouden.

Figuur 5.1 Poldermuseum Heerhugowaard

6. Financiële doorkijk

Dit hoofdstuk geeft een financiële doorkijk van deze recreatievisie. Deze financiële doorkijk is aan de recreatievisie toegevoegd om in grote lijnen een beeld te krijgen van wat de financiële consequenties (kunnen) zijn van het beleid en de daaruit voortkomende projecten zoals opgenomen in deze visie.

Omdat de meeste van de voorgestelde projecten nu nog niet concreet zijn, in veel gevallen gaat het om een idee of een voorstel voor een mogelijk project, moet dit hoofdstuk worden gezien als beeldvormend en niet als kaderstellend. Veel is immers nog onzeker en een werkelijke kostenraming per project kan pas worden gemaakt wanneer projecten worden uitgewerkt. Wat wel kan is op hoofdlijnen, op basis van grove ramingen, een beeld geven van het investeringspakket dat met de uitvoering van deze visie gemoeid kan zijn. Ook kan een voorstel worden gedaan voor prioritering en fasering van de uitvoering van projecten. Dat gebeurt in dit hoofdstuk.

Eerst wordt kort ingegaan op hoe deze financiële doorkijk zich verhoudt tot de Nota bovenwijkse kosten (6.1). Daarna wordt uiteengezet hoe een (groeve) raming van de kosten per project is gemaakt. Omdat het (vermoedelijk) aan middelen zal ontbreken om alle projecten op korte termijn uit te voeren, wordt daarbij ook een voorstel gedaan voor prioritering en fasering van de uitvoering van projecten (6.2). De noodzaak om de projectideeën verder uit te werken wordt beschreven (6.3). Deze recreatievisie wordt afgesloten met een voorstel voor te nemen vervolgstappen (6.4).

6.1 Nota bovenwijkse kosten

In 2004 is het Structuurbeeld Heerhugowaard 2005-2015 vastgesteld. De Nota Bovenwijkse Kosten (NBK) is het financiële overzicht van de projecten die daar bij horen. De beleidskeuze voor recreatie in het buitengebied is een heroverweging ten opzichte van de plannen uit het Structuurbeeld 2005-2015, waarin nog werd uitgegaan van een nieuw intensief recreatiegebied van circa 100 ha. Met die keuze om de

recreatieve vraag in de toekomst op te vangen in het omliggende landelijk gebied, moet ook de Nota Bovenwijkse Kosten worden herzien.

Voor realisering van een nieuw intensief recreatiegebied is in de NBK tot dusver rekening gehouden met een kostenpost van 7 miljoen Euro. Daar tegenover wordt in de NBK uitgegaan van opbrengsten uit subsidies ten bedrage van in totaal 3,5 miljoen Euro. Bij vaststelling van de nieuwe recreatievisie moeten deze kosten en opbrengsten uit de NBK worden geschrapt. Kosten en opbrengsten van projecten van de nieuwe recreatievisie moeten aan de NBK worden toegevoegd.

Het uitgangspunt bij het schetsen van deze financiële doorkijk is dat de NBK op basis van deze uitwerking wordt aangepast, waarmee de geactualiseerd NBK de financiële borging is voor de uitwerking van deze recreatievisie. Met deze financiële uitwerking wordt niet beoogd besluiten te nemen over de financiering van de afzonderlijke projecten; per project afzonderlijk zal te zijner tijd, vóórdat een project wordt opgestart, goedkeuring door de raad worden gevraagd.

6.2 Grove kostenraming, prioritering en fasering

Grove raming van de kosten

De mogelijke kosten per project zijn op hoofdlijnen geraamd. Een aantal projecten maakt wel deel uit van deze visie, maar wordt bij de financiële uitwerking niet geraamd/opgevoerd:

- Kosten van maatregelen die al onderdeel vormen van gemeentelijke projecten met een eigen exploitatie worden niet meegenomen. Die projecten (zoals bijvoorbeeld Broekhorn) beschikken over een eigen exploitatie, waarin de realisatie van de betreffende recreatieve projecten al is opgenomen en waarover in het kader van deze recreatievisie geen besluitvorming zal plaatsvinden. Dit betreft de projecten Broekhorn en Waarderhout.

- Kosten van projecten die wat betreft uitwerking en uitvoering hoofdzakelijk het resultaat zullen zijn van afspraken die daarover met private partijen nog moeten worden gemaakt, zijn niet geraamd, omdat deze sterk afhangen van nader overleg. Dit betreft het project Smuigelpolder (waarvoor met private partijen afspraken dienen te worden gemaakt).
- Kosten van projecten die al onderdeel vormen van het regionale project Wandelnetwerk Noord Kennemerland zijn in dat kader reeds geraamd en worden in deze visie niet nogmaals genoemd. Het betreft het project Realisatie ontbrekende delen Noordkennemerland Wandelpadennetwerk.
- Kosten van projecten die op een andere plaats al op de gemeentelijke begroting staan, worden hier niet nogmaals genoemd. Dit betreft het project Opstellen bestemmingsplan buitengebied.

Kosten voor onderhoud en beheer van routes (en kunstwerken) worden wel meegenomen in deze kostenraming. Voor de jaarlijkse kosten wordt een post van 1,5% van de totale investering gerekend. Vanaf een jaar nadat een project is gerealiseerd worden kosten voor onderhoud en beheer meegenomen.

Een aantal projecten kent kosten voor Voorbereiding-Toezicht-Aanbesteding (VTA). Zoals gebruikelijk bij de gemeente worden deze kosten, die 12% van de projectkosten betreffen, toegevoegd aan de geraamde kosten. Voor een aantal, met name niet-fysieke projecten zonder (civiel)technische component zoals promotie en marketing, worden geen VTA-kosten gerekend.

De kosten van de overige projecten zijn geraamd op hoofdlijnen. De grove kostenraming is zoveel mogelijk gedaan op basis van beschikbare kentallen, over bijvoorbeeld wat in Nederland gemiddeld de aanleg van een meter fietspad kost (op basis waarvan gemeente Heerhugowaard een uitgangspunt hanteert). Afstanden zijn gemeten op de kaart.

Voor maatregelen waarvoor geen kentallen beschikbaar zijn, of zinvol zouden zijn vanwege het (project)specifieke karakter van de kosten, zijn stelposten opgenomen. In projectfiches in bijlage 4 is zo concreet mogelijk per project aangeven op basis waarvan de raming is gemaakt. In bijlage 5 zijn de uitkomsten van de grove kostenramingen per

de project gegeven. Belangrijk hierbij is te beseffen dat voor een zelfde type investering (bijvoorbeeld een fietspad), een zelfde kentel is gehanteerd, ook al kan blijken dat de kosten per meter een fietspad in de polder behoorlijk kan verschillen, onder andere afhankelijk van de precieze ondergrond (daarom is dit slechts financiële doorkijk)⁴.

In kostenraming zijn de gevolgen/effecten van de implementatie van de recreatievisie voor de capaciteit van de gemeentelijke organisatie nog niet meegenomen. In het overzicht van de projecten in de bijlage is wel aangegeven in hoeverre de begeleiding van een bepaald project naar verwachting aanspraak doet op de personele capaciteit van de organisatie. Daarbij gaat het niet over de benodigde tijd voor voorbereiding, toezicht en aanbesteding. Voor deze meer civieltechnische bijkomende kosten is immers ten behoeve van de NBK het 'standaard' toeslagpercentage van 12% gehanteerd. Het gaat wel om de capaciteit van de afdeling/medewerkers die het recreatiebeleid tot uitvoering moeten brengen. Voor het 'de boer op gaan' met de visie, het peilen van draagvlak, het aanscherpen van plannen, overleg met buurgemeenten etc. is immers tijd nodig. Hoeveel precies kan nog niet worden aangegeven omdat dit ook afhankelijk is van hoe een en ander intern wordt georganiseerd. Over de gehele linie kan echter wel worden gesteld dat een daadkrachtige implementatie van de visie baat zou hebben bij het structureel vrijmaken van ca. een half fte hiervoor.

Bandbreedte totale investeringspakket

De kostenraming van de projecten van deze recreatievisie kon, zoals reeds toegelicht, slechts grofstoffelijk worden gedaan. Daarom is het goed om op projectniveau en dus ook voor het totale investeringspakket een bandbreedte te hanteren. Hoewel het ene project al wat concreter is dan het andere, kan over het geheel worden gesteld dat het reëel is rekening te houden met een bandbreedte van plus of min een half miljoen Euro.

⁴ voor de prijs per m van een nieuw vrijliggend asfalt fietspad met een breedte van 3.50 m wordt €153,- aangehouden. Voor de prijs per m van een nieuw vrijliggend voetpad (asfalt) met een breedte van 1.50 m wordt € 76,- aangehouden.

De grove kostenramingen per project bij elkaar opgeteld brengt dat het totale investeringspakket dat gemoeid is met de realisering van deze recreatievisie over de periode 2010-2018 tot een bedrag van tussen de 4,9 miljoen en 5,9 miljoen Euro. Wanneer projecten concreter worden kan een meer preciezere kostenraming worden gemaakt (die afhankelijk van de uitvoering van projecten ook buiten deze bandbreedte kan uitkomen).

Prioritering en fasering van de uitvoering van projecten

Omdat er onvoldoende middelen zijn om alle projecten op korte termijn uit te voeren, moet worden geprioriteerd. Die prioritering heeft geleid tot een fasering die is opgenomen in bijlage 5. De volgende overweging heeft ten grondslag gelegen aan de prioritering:

- 1 Projecten die al ver in ontwikkeling zijn, of zelfs al in uitvoering zijn, worden gerealiseerd. Deze recreatievisie wil voortbouwen op goede ontwikkelingen die al in gang zijn gezet. Dit zijn de volgende projecten:
 3. Waarderhout: vergroting toegankelijkheid*
 5. Broekhorn: recreatieve ontwikkeling*
 11. Realisatie ontbrekende delen NKL*
 12. Realisatie Heerhugopad*
 17. Opstellen bestemmingsplan buitengebied*
- 2 Projecten die daarop volgen, zijn in de eerste plaats de projecten die het meest voorwaardenscheppend zijn voor realisatie van deze visie. Dat zijn de projecten die zorgen voor een betere toegankelijkheid van het buitengebied. Zonder betere verbindingen met/in het buitengebied, die het mogelijk maken dat de Heerhugowaarder ook echt naar buiten kan, heeft het geen zin verder te investeren in de recreatieve kwaliteit van het buitengebied.
 4. Veenhuizerpolder: verbindingen, landschap, voorzieningen*
 6. Betere stad-land ontsluiting d.m.v. wandelpaden*
 8. Realisatie wandelpad Oostertocht
 9. Realisatie kanoroute Noord
 10. Realisatie fiets- en wandelverbinding Westfrisiaweg*
 18. Realisatie boerenlandpaden*

- 3 Projecten die dan volgen, zijn gericht op verbetering van de recreatieve kwaliteit van het buitengebied (meer voorzieningen, meer te beleven). Omdat de verbindingen met en in het buitengebied dan inmiddels beter zijn, zal er ook voldoende draagvlak zijn voor nieuwe voorzieningen.
 2. Poldermuseum: duurzame impuls in het museum*
 13. Thematisering van recreatieve routes en locaties*
 14. Recreatieve beleving Schoutenbos en voormalige spoorlijn/spoordijk
- 4 Projecten die daar weer op volgen, richten zich op promotie en marketing. Tegen die tijd zal de recreatieve kwaliteit van het buitengebied door realisatie van projecten zo veel verbeterd zijn, dat het ook zin heeft dat meer nadrukkelijk naar buiten toe te communiceren.
 15. Opzetten netwerk duurzaam recreëren*
 16. Promotie en marketing
- 5 Op basis van deze overweging zijn de projecten geprioriteerd. In de prioritering van een aantal projecten is deze overweging minder duidelijk terug te zien. In die gevallen heeft dat te maken met de aard van het project, dat nu eenmaal niet op korte termijn al kan worden gerealiseerd, of juist wel (terwijl volgens de overweging latere realisatie voor hand zou liggen).
 1. Smuigelpolder: recreatieve ontwikkeling* (verkenning van de mogelijkheden met private partijen kan nu al).
 7. fietspad langs ringvaart De Leijen – Rustenburg (vergt samenwerking met gemeente Koggeland waarvoor meer tijd wordt gereserveerd).
 19. Realisatie nieuwe ruitpaden (draagt bij aan ontsluiting van het gebied voor een zeer specifieke doelgroep, zou niet per se op korte termijn al hoeven).

In alle gevallen geldt dat kansen voor spoedige realisatie van welk project dan ook gegrepen moeten worden. Er zijn geen projecten die per se nog niet, of pas na een bepaald moment moeten worden gerealiseerd. In die zin moet de voorgestelde fasering worden gezien als leidraad waar gefundeerd van afgeweken kan worden. De prioritering en fasering van projecten biedt daarmee mogelijkheid tot schuiven of nadere selectie.

De mate waarin de uitvoering van projecten essentieel is voor het bereiken van het doel van de visie, verschilt per project. Een aantal projecten is van dermate groot, strategisch belang dat uitvoering daarvan noodzakelijk is om implementatie van deze visie tot een succes te maken. Dit zijn de projecten die in weergegeven prioritering (hierboven) zijn gemarkeerd met een *. Dat realisatie van die projecten van zo groot belang is, heeft er mee te maken dat die projecten heeft meest direct of indirect (omdat zij een voorwaarde vormen voor realisatie van daaropvolgende projecten) bijdragen aan de algemene doelstelling van recreatie voor de Heerhugowaarder dicht bij huis te brengen.

Dekking van kosten

Een aantal projecten, meest projecten die al ver tegen realisatie aan zitten, beschikt al over een financiering die niet voortkomt uit deze visie. Zoals aangegeven zijn van die projecten ook geen kosten opgenomen in het overzicht op de vorige pagina. Van alle overige projecten moet de financiering op basis van een geactualiseerd NBK worden geborgd.

Vervolgens zal bij de opstart van een project opnieuw een kostenraming worden gemaakt en zal de raad, onder andere op basis van die projectspecifieke kostenraming, worden gevraagd goedkeuring te verlenen (zoals gebruikelijk bij gemeentelijke projecten). In die zin staat de besluitvorming over deze visie los van de afzonderlijke projecten.

Opbrengsten en subsidies

Directe financiële opbrengsten uit de projecten van deze visie zijn niet of nauwelijks te verwachten. Het Poldermuseum zal gratis toegankelijk zijn, net als overige recreatieve voorzieningen. De opbrengsten uit de ontwikkeling van de Smuigelpolder komen voor rekening van de private investeerder, die ook de kosten voor openbare voorzieningen zal dragen.

In het kostenoverzicht is nog geen rekening gehouden met mogelijke inkomsten uit subsidies. De reden daarvan is dat dekking van kosten daaruit te onzeker is om daar nu al rekening mee te houden. Bovendien lijken de mogelijkheden voor subsidie betrekkelijk beperkt. De meest aangewezen verstrekker is de provincie Noord-Holland. Op basis van deze visie kan met hen worden nagegaan waar de mogelijkhe-

den liggen. Wellicht kan de provincie een bijdrage doen aan (onderzoek voor) de maatregelen in de Veenhuizerpolder in het kader van een Landschapontwikkelingsplan. Wellicht zijn er mogelijkheden voor financiële bijdrage aan verplaatsing van kassen naar het Altongebied. Voor het wandelen over boerenland stelde de provincie 0,45 cent per meter pad beschikbaar voor de eigenaar voor het onderhoud.

In het algemeen mag van de provincie een positieve grondhouding ten opzichte van de koers van deze visie worden verwacht. Het is immers ook in het provinciaal belang dat de Heerhugowaarder dicht bij huis kan recreëren, alleen vanuit het oogpunt van duurzaamheid en mobiliteit.

Europese subsidies kunnen mogelijk ook aanknopingspunten bieden. In het algemeen kan worden gesteld dat het niet makkelijk is om Europese subsidie te verkrijgen voor recreatieprojecten. Mits het gaat om innovatieve projecten kunnen er wel mogelijkheden liggen in het Noordwest Europa Programma (Interreg IVb). Een andere mogelijkheid zou het Noordzeeprogramma (ook Interreg IVb) kunnen zijn, hoewel de budgetten daarvoor bijna zijn uitgeput, of het Plattelands Ontwikkelings Programma (POP). Waar het gaat om een investering in het Poldermuseum kan worden nagegaan in hoeverre het Programma Cultuur 2007 mogelijkheden kan bieden.

Andere Europese middelen (interreg, Life) kunnen ook een mogelijkheid zijn. Kansrijke thema is dan met name duurzaamheid; deze programma's richten zich niet zozeer op cultuurhistorie, verbreding van de landbouw en recreatie. Bij deze Europese programma's is samenwerking met Europese partners nodig. Wanneer gekozen wordt om deze richting te verkennen, moet het strategisch belang van Europese samenwerking binnen de gemeente ook onderkend worden, omdat de samenwerking an sich ook capaciteit vraagt.

Voor de culturele, educatieve en cultuurhistorische projecten, waar samenwerking met maatschappelijke organisaties en bewoners een rol speelt, kunnen particuliere fondsen (VSB, ANWB) mogelijkheden bieden.

De aanpak die de gemeente Heerhugowaard heeft gekozen voor recreatief aantrekkelijk buitengebied, sluit overigens ook goed aan bij het huidige recreatiebeleid van het Rijk. Het zou zelfs als voorbeeld kunnen dienen voor de vraaggerichte aanpak, en het combineren van ruimtelijke kwaliteit, recreatie en lokale economie. Ons advies is daarom ook om toch contact te houden / leggen met de ministeries (VROM en LNV) om na te gaan of er toch mogelijk middelen beschikbaar zijn. Hierbij is, met het oog op de heroverwegingen, tijd een cruciale factor.

6.3 Verdere uitwerking projectideeën

Zoals gezegd zijn de projecten nog niet concreet uitgewerkt en komt de heroverweging betreffende de uitvoering van het oplossen van het te verwachten recreatietekort tot stand op een moment dat de gemeentelijke begroting fors onder druk staat. Toch is het van belang om van de projectideeën een eerste globale uitwerking te maken. Zonder globaal uitgewerkte projectplannen:

- is geen subsidieverwerving mogelijk;
- is het ingewikkelder om bij private initiatieven die in het beleid passen publieke doelen mee te geven;
- aanboren van filantropische bronnen lastig;
- afstemming met plannen van publieke en private partners in de regio moeilijk.

Het gaat niet om gedetailleerd uitgewerkte projectplannen, maar om uitwerkingsschetsen die vooral verbeeldend zijn.

6.4 Vervolgstappen

Succesvolle implementatie van deze visie vraagt meer dan alleen de uitvoering van projecten. De gemeente kan/dient een aantal vervolgstappen te nemen om vanuit deze visie de Heerhugowaarder meer recreatiemogelijkheid te bieden. De vervolgstappen kunnen worden ingedeeld in investeren, communiceren en organiseren.

Investeren

- Ervoor zorgen dat de uitvoering van deze visie financieel wordt geborgd, dat middelen daarvoor door middel van actualisatie van de NBK zeker worden gesteld (waarba per project afzonderlijk over de financiering besloten wordt).

Communiceren

- Vanaf het begin moet de visie overtuigend gecommuniceerd worden, zowel binnen de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) als naar buiten toe.
- Burgers en private partijen moeten zich scharen achter de projecten, die op onderdelen daarom na overleg nog kunnen worden aangepast. Dat kan bijvoorbeeld door middel van het houden van een of meerdere bijeenkomsten 'in het veld'.
- Potentiële private investeerders moeten op de hoogte worden gesteld van de kansen die de gemeente met deze nieuwe koers biedt. Tegelijk moeten ook de voorwaarden helder zijn, moet duidelijk zijn dat van hen ook iets wordt verwacht en dient het investeringskader duidelijk naar voren te worden gebracht.
- In overleg treden met omliggende gemeenten, de uitwerking van projecten met hen afstemmen en de meerwaarde vinden van elkaars nabijheid.
- Communicatie richting VVV, Waterschap, Staatsbosbeheer, cultuurhistorische verenigingen etc.

Organiseren

- Zorgen voor de borging van 'interne organisatorische stuwkracht' om de visie door te zetten.
- Nagaan bij wie de visie het beste kan landen (wie/ of welke afdeling binnen gemeente is voortrekker?) en hoe zich dat verhoudt tot personele capaciteit.
- Nagaan in hoeverre de visie tot gevolg moet hebben dat beleid van andere afdelingen op onderdelen gewijzigd of bijgesteld dient te worden (RO, Verkeer, EZ etc.).
- Organiseren van de buitenwacht: burgers, private partijen, omliggende gemeenten en provincie. Actief zoeken naar trekkers buiten de gemeentelijke organisatie die in staat zijn voortrekkersrollen te vervullen, en hun achterban kunnen mobiliseren.

Bijlage 1: Inventarisatie recreatieve elementen

Recreatieve elementen	Aantal	Aanvullende informatie
Hotel	2	Babylon (18 kamers), Jules (22 kamers),
Bed & Breakfast	2	't Zuid-End, Maria Hoeve (beide 2 kamers)
Camping	2	De Oude Boomgaard, De Vishoek
Culturele voorzieningen	11	Bibliotheken, HAK, jongerencentrum, Cool, bioscoop, Artotheek, Artfarm, Poldermuseum, Zwirs wijngaard met winkel, Science center, Waerdse Tempel
Amusement/sport	17	Skirun, vliegschool Adventure Flights, Aarbei-Serre, kinderboerderij, hertenkamp, Zwembad de Waardergolf sauna's, kinderspeelparadijs Ballorig, biljartcentrum, Indoor golfcentrum, De Waerdse Tempel (poppodium 2 zorgboerderijen (niet recreatief toegankelijk) Sportlagune, Skeef waterski (in ontwikkeling)
Kanoverhuur	2	't Hengeleartje, Skeef (Park van Luna)
Maneges	2	De Steenen Kamer, Molendijk
Horeca	34	19 restaurants waarvan 5 op Middenweg, 15 cafés waarvan 9 op Middenweg
Monumenten	14	11 molens (1 in gemeente), graf Reinout van Brederode, voormalig polderhuis, oudste kerk van Heerhugowaard
Natuur- en groengebieden	18	Schoutenbosweg, Veenhuizenpolder, Korte Dreef, De Hout en Watertuin, Waarderhout, Luidpaardpark Jaguar, Park Butterhuizen, Park van Luna, Stad van de Zon, Druiplanden, Huygendijkerbos, Geestmerambach Broekhorn (in ontwikkeling), Obdammerweel (in ontwikkeling), Stadspark, C. Fabritiuspark, Recreatiepark, volkstuinten
Wandelroutes	3	Architectuurroute Stad van de Zon, Noord-Holland pad, NKL Wandelroute
Geplande wandelroutes	2	Heerhugopad/NS Obdam-Heerhugowaard, NKL Wandelroute (uitbreiding)
Fietsroutes	4	ZuidWest, Rondje de Noord, Dijk en Waardroute, Fietsknoppennetwerk NKL
Kanoroutes	5	Oosterdel, Blauwe Loper, Rondom Heerhugowaard, Combinatie rondom Heerhugowaard, Alkmaar

Bijlage 2: Trends en ontwikkelingen

Ontwikkelingen in de vraag	Betekenis voor Heerhugowaard
Toenemende behoefte aan beleving en belevenis. Recreanten en toeristen zijn snel uitgekeken op bestemmingen en verwachten elke keer weer iets nieuws, iets anders, iets beters. Zo nemen bezoek aan bezienswaardigheden, evenementen, attracties en winkelen toe en zijn <i>'lifestyle sports'</i>, zoals mountainbiken, klimmen en kitesurfen in opkomst. Bron: De toekomst van toerisme, recreatie en vrije tijd, Kenniscentrum Recreatie (2008); Toerisme en recreatie in cijfers 2008, CBS (2009); Sport: Passie, Praktijk & Profijt, Mulier Instituut (2007)	Benadrukken van de beleving in Heerhugowaard door middel van informatievoorzieningen bij routestructuren en cultuurhistorische elementen.
Toename interesse in natuurlijke belevingen, rust en ruimte. De vraag naar natuurbeleving wordt groter naarmate de verstedelijking toeneemt. Vergrijzing: naarmate men ouder wordt neemt interesse in leefomgeving en cultuurhistorie toe. Bron: De toekomst van toerisme, recreatie en vrije tijd, Kenniscentrum Recreatie (2008)	Benadrukken van (de beleving van) de kernkwaliteiten van Heerhugowaard: Park van Luna, stad in de polder
Al neemt de omvang van het aantal activiteiten af, fietsen en wandelen blijven de belangrijkste activiteiten in de natuur en het landelijk gebied. Bron: Toerisme en recreatie in cijfers, CBS (2008)	Aanbieden van recreatieve paden en routes van hoge kwaliteit met de juiste aansluiting met de stad.
We krijgen niet méér vrijetijd, maar vinden onze schaarse vrije tijd wel belangrijker, wat onder andere naar voren komt in de toename van bestedingen. Bron: Trendrapport Toerisme, recreatie en vrije tijd 2008/2009, NRIT media (2009); Toerisme en recreatie in cijfers 2008, CBS (2009)	Inzetten van toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Heerhugowaard, ten behoeve van diversificatie van de economie van de gemeente.
Ook als het gaat om de vrijetijdsbesteding zien we een groeïende aandacht voor duurzaamheid, wat tot uiting komt in een hang naar duurzame producten. Bron: De toekomst van toerisme, recreatie en vrije tijd, Kenniscentrum Recreatie (2008)	Aandacht voor duurzame recreatie, zoals het Poldermuseum en de Stad van de Zon. Maar ook een groei in de verkoop van agrarische streekproducten.
Naar verwachting neemt de belangstelling voor plattelandstoerisme toe. Er is onder meer een groeiende aandacht voor een bezoek aan agrarische bedrijven. 81% van de bevolking heeft enige interesse in zo'n bezoek en 36% heeft ook echt eens een boerderij bezocht. Bron: Verlangen naar vrije tijd - Trends in recreatie en vakantie 2009/2010, ANWB (2009); Het platteland van alle Nederlanders, SCP (2008)	Kansen voor plattelandstoerisme, in de vorm van minicampings en/of de verkoop van streekproducten.

De top 10 van activiteiten die men in zijn vrije tijd onderneemt:

1. Buitenrecreatie; wandelen fietsen (24%)
2. Winkelen voor plezier (17%)
3. Zelf sporten (15%)
4. Uitgaan (11%)
5. Attracties bezoeken (7%)
6. Waterrecreatie- en sport (5%)
7. Cultuur (3%)
8. Evenementen bezoeken (3%)
9. Wellness / beauty / ontspanning (2%)
10. Wedstrijd bezoeken (2%)

Bron: Recreatiecijfers bij de hand, Stichting Recreatie, 2008

Bijlage 3: Beleidskader

Structuurvisie NH 2040

- Vastgesteld door GS in februari 2010. Ambitie recreatie: meer samenhang in recreatieve structuur, betere verbindingen tussen recreatiegebieden en betere benutting recreatief medegebruik van natuur en landbouwgebieden.
- 'Iedere Noord-Hollander moet met de fiets of het openbaar vervoer in tien minuten in het groen kunnen staan'
- Behoeftte aan ruimte voor groei van toeristische en recreatieve ondernemers
- Uitbreiding van bungalowparken, hotelcapaciteit, toeristische plaatsen op campings en (vergroting van) ligplaatsen in jachthavens
- Noorden van de provincie heeft ruimte nodig voor herstructurering van campings

Structuurvisie NH 2040 - Landbouw

- Het buitengebied van Heerhugowaard is grotendeels bestemd als 'productielandschap': Ruim baan voor landbouwproductie, Versterken internationale concurrentiepositie, Agrarische bouwpercelen tot 2 ha toegestaan (groter kan met ontheffing)
- Bij uitwerking van de visie onderscheidt de provincie o.a. twee zones: 'grootschalige landbouw' en 'gecombineerde landbouw' (aansluitend op de behoeften van de stedeling zoals kleinschalige productie, streekproducten, educatie, 'zorglandbouw' en natuur en landschapsbeheer)
- Buitengebied Heerhugowaard: grootschalige landbouw en glastuinbouwconcentratiegebied
- Altongebied '(glas)tuinbouwconcentratie': Herstructurering en schaalvergroting, Nieuwe concepten voor duurzaamheid en energiegebruik

Structuurvisie NH 2040 - Cultuurhistorie

- Historische structuurlijnen en objecten van bovenlokaal belang: Grote militaire structuren, Industrieel erfgoed Noordzeekanaal gebied, Historische dijken, Historische waterwegen, Historische spoorlijnen, Stolpboerderijen, Molens, Landgoederen, Provinciaal beschermde objecten en structuren

Ruimte voor ruimte

- De regeling Ruimte voor Ruimte van de Provincie Noord-Holland is gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.
- Dit gebeurt door sloop van landschappelijk storende en/of niet passende bebouwing en bestemmingswijziging.
- Als tegenprestatie krijgt de aanvrager planologische medewerking voor nieuwbouw elders in het gebied, of op de saneringslocatie.
- Hieraan is dan wel de voorwaarde verbonden dat deze nieuwbouw wat betreft aard en omvang passend is in het landschap en de omgeving.

De belangrijkste uitgangspunten van de Ruimte voor Ruimte-regeling in Noord-Holland zijn:

- De regeling wordt toegepast op vrijwillige basis.
- Er moet sprake zijn van storende bebouwing of een storende functie. Sloop moet bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.
- Compenserende woningbouw vindt bij voorkeur plaats aan de rand van stedelijk gebied. Als dat niet kan is herbouw op de slooplocatie mogelijk.
- Er is bij voorbaat geen maximum verbonden aan het volume van de compenserende woningbouw, het uitgangspunt is dat er sprake moet zijn van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Dit wordt onderbouwd met een beeldkwaliteitplan voor zowel de slooplocatie als de locatie waar compenserende woningbouw plaatsvindt.
- Een initiatiefnemer mag –binnen redelijke grenzen- geld verdienen aan het initiatief.
- De initiatiefnemer kan een burger, agrarisch ondernemer, ontwikkelaar of een publieke partij zijn.

Provinciaal VAB-beleid

- 'Nieuwe kansen voor vrijgekomen agrarische bebouwing' (januari 2008, met Structuurvisie niet gewijzigd)
- kleinschalige vormen van wonen, werken en recreatie (al dan niet als nevenfunctie)

- Mag ontwikkelingsmogelijkheden omringende agrarische bedrijven en woonfunctie niet beperken
- Monumentale, cultuurhistorische en karakteristieke bebouwing moet behouden blijven
- geen buitenopslag, geen onevenredige verkeersaantrekkende werking, acceptabele verkeerssituatie
- Indien VAB gebruikt wordt voor de functie recreatie moet de functie worden gevestigd in de bestaande bebouwing, mogen maximaal 6 recreatie-eenheden worden gerealiseerd en mogen de recreatie-eenheden niet worden gebruikt voor permanente bewoning.

Structuurvisie Niedorp 2015 (2004)

- Ambitie: groene landelijke gemeente met een breed uiteenlopend aanbod aan recreatieve faciliteiten
- Recreatie buitengebied: medewerking verlenen aan de ontwikkeling van agrarische nevenactiviteiten, stimuleren kleinschalige dienstverlening en recreatie als neven- en hoofdactiviteit

Nota recreatie en toerisme Niedorp (2009)

- voldoende accommodaties om groeiende vraag naar verblijf van 2 tot 5 dagen te accommoderen;
- verder uitbouwen en op elkaar aan laten sluiten van het routenetwerk van vaar, wandel- en fietsroutes;
- bieden van voldoende voorzieningen en arrangementen

Structuurvisie koggenland

- recreatieve functie voor de omliggende gemeenten versterken door de toegankelijkheid te verbeteren.
- de kern Rustenburg. Een versterking van het aanbod van recreatieve voorzieningen in combinatie met een versterking van de horeca zou juist op dit strategische punt interessant zijn.

Structuurbeeld Heerhugowaard 2005-2015 (2005)

- Kwaliteit landelijk gebied een van de drie speerpunten
- Toegankelijk en bruikbaar platteland door versterking netwerk recreatieve routes en meer recreatieve mogelijkheden en functiecombinaties

Bestemmingsplan Buitengebied (2001)

- De camping in de Veenhuizerpolder is bestemd als verblijfsrecreatie, permanente bewoning is niet toegestaan
- Vrijstellingsmogelijkheid binnen agrarisch bouwperceel voor maximaal 10 kampeermiddelen. Overige bestemmingen staan kampeermiddelen niet toe
- Vrijkomende agrarische bebouwing: alleen nieuw gebruik mogelijk voor agrarische handels- en hulpbedrijven
- Detailhandel is niet toegestaan
- Bestemmingsplan wordt in de loop van 2010 herzien

Bestemmingsplannen Zandhorst, De Vork, De Draai, Heerhugowaard-Zuid

- Onderscheid recreatie intensief (strand, dagcamping) en recreatie extensief (bos, wandelpad)
- Detailhandel uitsluitend toegestaan in producten/ diensten die op betreffende perceel zijn vervaardigd

Bijlage 4: Overzicht projectenlijst met aanvullende informatie

Naam	1. Smuigelpolder: recreatieve ontwikkeling i.c.m. natuur en water
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Ontspannen recreatieve gebiedsontwikkeling, betere ontsluiting ruimtelijke kwaliteit van het gebied (over water en land), wandelroute Oudkarspel en Waarland en aansluiting Noordhollandpad, verblijfsrecreatie (recreatiewoningen en kamperen) en watersportvoorzieningen (aanlegsteigers)
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	projectdefiniëring, selecteren private ontwikkelende partij op basis van nadere projectomschrijving
Betrokkenen	gemeente, grondeigenaar, private ontwikkelende partij
Private of publieke taak?	publiek en privaat
Rol gemeente	initiator, regisseur
Kosten totaal	nog onbekend
toelichting	afhankelijk van precieze uitvoering
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	private partij zal ook de investering in de openbare ruimte voor rekening dienen te nemen
Opbrengsten gemeente	geen, private partij neemt kosten en opbrengsten voor rekening
Financiële dekking	zal binnen project gevonden moeten worden
Benodigde capaciteit gemeente	2 dagen per week gedurende looptijd van het project
Start	2012
Eind	2015

Naam	2. Poldermuseum: duurzame impuls in het museum
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven vernieuwen museum door toevoegen functies zoals informatie, verhuur, horeca, combinatie met duurzaamheid, andere exploitatieopzet, ruimere openingstijden
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nadere bepaling van precieze maatregelen met betrokken partijen
Betrokkenen	gemeente, Stichting Den Huygen Dijck, private partijen (bv. energiemaatschappijen) en mogelijk private partij vanwege recreatieve voorzieningen
Private of publieke taak?	publiek en mogelijk privaat
Rol gemeente	initiator, regisseur, opdrachtgever, gebruiker
Kosten totaal	800.000 (grove raming)
toelichting	▪ stelpost voor investeringen in documentatie/educatiemateriaal, bouwkundige aanpassingen, buitenruimte (inclusief VTA) ▪ onderhoud wordt nog niet meegenomen (sterk afhankelijk van uitvoering)
Kosten gemeente	400.000 (grove raming, inclusief VTA)
toelichting	uitgangspunt is dat gemeente niet meer dan de helft van de kosten draagt, stichting en private partijen dragen de rest
Opbrengsten gemeente	
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	0,5 dag per week gedurende looptijd van het project
Start	2013
Eind	2016

Naam	3. Waarderhout: vergroting toegankelijkheid
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Bewegen nieuwe wandelpaden, toevoeging speelbos
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	uitvoering bestaand plan en toevoeging speelbos
Betrokkenen	gemeente, Staatsbosbeheer
Private of publieke taak?	publiek
Rol gemeente	initiator, financier
Kosten totaal	n.v.t.
toelichting	is al onderdeel van financiering van lopend project
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	is al onderdeel van financiering van lopend project
Opbrengsten gemeente	n.v.t. (is al lopend project)
Financiële dekking	n.v.t.
Benodigde capaciteit gemeente	is al onderdeel van financiering van lopend project
Start	2011
Eind	2012

Naam	4. Veenhuizerpolder: beleving landschap, toevoegen recreatieve voorziening, wandel- en fietspaden (bijv. wandelpad rond grens driuipand, Veenhuizerkade en Kerkepad)
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Ontspannen opzetten info-centrum in bestaande bebouwing, wandelpaden (circa 7 km), infoborden langs de weg
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	communicatie over toenemende mogelijkheden, nieuw bestemmingsplan, nadere bepaling van welke informatievoorziening wordt gerealiseerd, nagaan hoe wandelrondje Veenhuizen kan worden gerealiseerd
Betrokkenen	gemeente, burgers, private partijen, VVV
Private of publieke taak?	publiek en privaot
Rol gemeente	initiator, ontwerper, regisseur, financier, uitvoerder, beheerder
Kosten totaal	€1.200.000 (grove raming)
toelichting	▪ €370.000 stelpost voor investering in info-centrum en borden ▪ € 532.000 voor wandelpaden (uitgaande van €76 per m) ▪ €47.880 onderhoudskosten (7.980 per jaar) ▪ €50.000 stelpost voor aankoop van gronden ▪ € 120.000 voor VTA
Kosten gemeente	€1.200.000 (grove raming)
toelichting	genoemde kosten zijn voor van publieke aard, private investeringen zitten in aanbieden recreatieve voorzieningen
Opbrengsten gemeente	ontbreekt nog
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	0,25 dag per week gedurende looptijd van het project
Start	2012
Eind	2016

Naam	5. Broekhorn: recreatieve ontwikkeling (oe-verrecreatie, waterrecreatie) icm EHS
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven realisatie nieuwe wandelpaden, jachthaven, kanomogelijkheden, aanleg nieuwe natuur
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	toevoegen van wandelpaden en kano-mogelijkheden aan bestaande plan Broekhorn
Betrokkenen	gemeente, Bouwfonds
Private of publieke taak?	publiek en privaat
Rol gemeente	initiator, regisseur
Kosten totaal	n.v.t.
toelichting	is al onderdeel van financiering van lopend project
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	is al onderdeel van financiering van lopend project
Opbrengsten gemeente	n.v.t. (is al lopend project)
Financiële dekking	n.v.t.
Benodigde capaciteit gemeente	is al onderdeel van financiering van lopend project
Start	2011
Eind	2015

Naam	6. Betere stad-land ontsluiting d.m.v. wandelpaden
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven paden aanleggen (raming: 8 paden van 1.000m)
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nader verkenning van mogelijkheden voor nieuwe paden
Betrokkenen	gemeente, burgers (die wonen aan de stadsrand)
Private of publieke taak?	publiek
Rol gemeente	initiator, ontwerper, regisseur, financier, beheerder
Kosten totaal	€840.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	▪ €608.000 voor aanleg van paden in bestaande groenstructuren aan de stadsrand (uitgaande van € 76 per m voor aanleg) ▪ €63.840 onderhoudskosten (€9.120 per jaar) ▪ €50.000 stelpost voor aankoop van particuliere gronden, ▪ €30.000 voor kunstwerken (inclusief onderhoud) ▪ €90.220 VTA 12%
Kosten gemeente	€840.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	25 dagen om project uit te werken tot concrete plannen
Start	2011
Eind	2013

Naam	7. fietspad langs ringvaart De Leijen - Rustenburg
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Bewegen aanleg nieuw fietspad langs de dijk (3,3 km)
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	overleg met de gemeente Koggenland over realisering met bijdrage van Heerhugowaard
Betrokkenen	gemeente Koggenland, waterschap, private partijen, burgers
Private of publieke taak?	publieke
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	€710.00 (afgeronde, grove raming)
toelichting	▪ € 504.900 voor aanleg (uitgaande van € 153 per m) ▪ € 30.294 onderhoudskosten (7.573 per jaar) ▪ € 100.000 stel post voor kunstwerken (inclusief onderhoud) ▪ €76.223 VTA 12%
Kosten gemeente	€355.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	ervan uitgaande dat Koggenland bereid is de andere helft voor rekening te nemen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	geen, ervan uitgaande dat Koggenland de organisatie voor rekening neemt
Start	2014
Eind	2016

Naam	8. Realisatie wandelpad Oostertocht (langs nieuw aan te leggen kanoverbinding)
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven aanleg nieuw wandelpad (langs de Oostertocht (5km)
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nagaan welke realisatie mogelijkheden er zijn
Betrokkenen	gemeente, burgers (die wonen aan de stadsrand)
Private of publieke taak?	publieke
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	€895.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	▪ € 765.000 voor aanleg (uitgaande van € 153 per m) ▪ € 34.425 onderhoudskosten (11.475 per jaar) ▪ €95.931 VTA 12%
Kosten gemeente	€895.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt, ervan uitgaande dat het waterschap de organisatie van de uitvoering voor rekening neemt
Start	2015
Eind	2017

Naam	9. Realisatie kanoroute Noord (legt verbinding tussen Ooster- en Westertocht)
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Ontspannen verbind maken tussen Oostertocht en Westertocht-spoorsloot, verbinding maken tussen Middenweg en Ringvaart en verbinding maken met Ringvaart-Oost langs de Krusemanlaan
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nadere verkenning van precieze uitvoering, tegelijk met de aanleg van de Westfrisiawag
Betrokkenen	gemeente, provincie, waterschap
Private of publieke taak?	publieke taak
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	€480.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	▪ €400.000 stelpost voor aanleg van de route inclusief steigers etc. ▪ €30.000 onderhoudskosten (6.000 per jaar) ▪ €51.600 VTA 12%
Kosten gemeente	€480.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt, ervan uitgaande dat het waterschap de organisatie van de uitvoering voor rekening neemt
Start	2013
Eind	2015

Naam	10. Realisatie fiets- en wandelverbinding i.v.m. aanleg Westfrisiaweg
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Bewegen aanleg fietspad als verbindingspassage tussen bestaande stad en buitengebied
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nagaan welke realisatie mogelijkheden er zijn
Betrokkenen	gemeente, provincie, burgers, private partijen
Private of publieke taak?	publieke taak
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	€420.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	stelpost voor realiseren van verbindingspassage, inclusief onderhoudskosten en VTA
Kosten gemeente	€420.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt, ervan uitgaande dat dit meegenomen kan worden binnen de realisering van de Westfrisiaweg
Start	2011
Eind	2012

Naam	11. Realisatie ontbrekende delen Noordkennemerlandwandelpadennetwerk
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Bewegen aanleg nieuwe wandelpaden Glijnisweg en Groeneweg
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	uitvoering van het
Betrokkenen	gemeente, burgers, private partijen
Private of publieke taak?	publieke taak
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	n.v.t.
toelichting	zal deel uit maken van project Wandelnetwerk Noordkennemerland
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	zal deel uit maken van project Wandelnetwerk Noordkennemerland
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	n.v.t.
Benodigde capaciteit gemeente	geen buiten reeds gereserveerde tijd voor project Wandelnetwerk Noordkennemerland
Start	2011
Eind	2013

Naam	12. Realisatie Heerhugopad (NS-route Obdam-Heerhugowaard)
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Bewegen aanleg nieuw wandelpad waarmee knelpunten in de route worden opgeknapt (Zwarteweg, weg naar Opdam) plus bewegwijzering en beschrijving
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	uitvoering van deze tweede fase van realisatie van het Heerhugopad
Betrokkenen	gemeente, burgers, private partijen
Private of publieke taak?	publieke taak
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal	n.v.t.
toelichting	kosten worden reeds separaat opgevoerd in de NBK
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	kosten worden reeds separaat opgevoerd in de NBK
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	reeds opgenomen in huidige NBK
Benodigde capaciteit gemeente	
Start	2010
Eind	2011

Naam	13. Thematisering van recreatieve routes en locaties
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren) Organisatorisch (wat moet gebeuren) Betrokkenen	Beleven Invulling geven aan routes en locaties d.m.v. belevenswaardige thema's samen met partijen uit het veld verhalen maken, plekken verder vormgeven, informatiedragers aanschaffen gemeente, burgers, verenigingen etc.
Private of publieke taak?	publieke
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal toelichting	€200.000 (afgeronde, grove raming) stelpost voor o.a. informatiemateriaal, investeringen in gebouwen (exclusief onderhoud gebouwen omdat dit sterk afhankelijk is van de uitvoering)
Kosten gemeente toelichting	€200.000 (afgeronde, grove raming) publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	Geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	0,5 dag per week structureel
Start	2012
Eind	2014

Naam	14. Recreatieve beleving Schoutenbos en voormalige spoorlijn of oude spoordijk
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven Informatievoorziening cultuurhistorie Schoutenbos, aanleg recreatieve route langs het spoorlijntje
Organisatorisch (wat moet gebeuren) Betrokkenen	informatievoorziening, aanleg wandel-en of fietspad, bankjes gemeente, burgers, private partijen
Private of publieke taak?	publieke zaak
Rol gemeente	initiator, regisseur, financier
Kosten totaal toelichting	€250.000 (afgeronde, grove raming) stelpost voor o.a. informatiemateriaal en aanleg van een route
Kosten gemeente toelichting	€250.000 (afgeronde, grove raming) publieke taak die niet door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt, afhankelijk van de uitvoering
Start	2016
Eind	2018

Naam	15. Opzetten netwerk duurzaam recreëren Heerhugowaard (ondernemers, andere organisaties)
Draagt meest bij aan	Beleven
Fysiek (wat moet gebeuren)	bijeenkomsten 2x per jaar
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	behoefte in het veld peilen, initiatiefnemer zoeken, contactpersoon gemeente benoemen
Betrokkenen	ondernemers in de recreatie, VVV, gemeente
Private of publieke taak?	publieke en private
Rol gemeente	initiator, gebruiker
Kosten totaal	€100.000 (over 10 jaar tijd, afgeronde, grove raming)
toelichting	afhankelijk van de uitwerking,
Kosten gemeente	€100.000 (over 10 jaar tijd, afgeronde, grove raming)
toelichting	stelpost voor organiseren bijeenkomsten
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt, past binnen ruimte voor regulier overleg met ondernemers
Start	2010
Eind	2018

Naam	16. Promotie en marketing
Draagt meest bij aan	Beleven
Fysiek (wat moet gebeuren)	ontwikkeling van nieuw promotiemateriaal, bezoek beurzen
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	nagaan in hoeverre en dit kan worden ingebed in bestaande organisatie
Betrokkenen	gemeente, VVV, ondernemers in de recreatie, buurgemeenten
Private of publieke taak?	publieke en private
Rol gemeente	initiator, regisseur, beheerder
Kosten totaal	€200.000
toelichting	marketing- en promotiemateriaal
Kosten gemeente	€200.000 (over 10 jaar tijd, afgeronde, grove raming)
toelichting	stelpost, deel van kosten kan mogelijk door private partijen worden gedragen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	0,5 dag per week structureel
Start	2010
Eind	2018

Naam	17. Opstellen bestemmingsplan buitengebied
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Ontspannen nieuw bestemmingsplan buitengebied
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	opstarten proces, communicatie in het gebied
Betrokkenen	gemeente, burgers, private partijen
Private of publieke taak?	publieke taak
Rol gemeente	initiator, regisseur, beheerder
Kosten totaal	n.v.t.
toelichting	is, mede vanwege nieuwe Wro, al gepland door RO
Kosten gemeente	n.v.t.
toelichting	is, mede vanwege nieuwe Wro, al gepland door RO
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	n.v.t.
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt buiten reeds hiervoor gereserveerde tijd vanuit RO
Start	2011
Eind	2013

Naam	18. Verkenning realisatiemogelijkheden boerenlandpaden Veenhuizerpolder en gebied rond Rustenburgerweg
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren)	Beleven extra boerenlandpaden aanleggen
Organisatorisch (wat moet gebeuren)	bouwen aan draagvlak in het veld
Betrokkenen	gemeente, private partijen, burgers
Private of publieke taak?	publieke en private taak
Rol gemeente	initiator en regisseur
Kosten totaal	50.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	stelpost voor stimuleringsbudget om extra boerenlandpaden te realiseren boven op wat in kader van het regionale project al wordt gerealiseerd
Kosten gemeente	50.000 (afgeronde, grove raming)
toelichting	publieke taak die mede door private partijen kan worden overgenomen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	0,5 dag per week gedurende de looptijd van het project
Start	2011
Eind	2013

Naam	19. Realisatie nieuwe ruitpaden
Draagt meest bij aan Fysiek (wat moet gebeuren) Organisatorisch (wat moet gebeuren) Betrokkenen	Beleven ruitpaden aanleggen bouwen aan draagvlak in het veld gemeente, private partijen, burgers
Private of publieke taak?	publieke en private taak (mogelijk bijdrage maneges)
Rol gemeente	initiator, regisseur, beheerder
Kosten totaal toelichting	48.000 (afgeronde, grove raming) ▪ 8.000 kosten voor een extern uitvoerend onderzoek naar realisatiemogelijkheden ▪ 32.000 voor 2 rondjes van 6km (zo mogelijk als subsidiepot indien over particulier terrein, inclusief onderhoudskosten) ▪ 4.800 VTA 12%
Kosten gemeente toelichting	48.000 publieke taak waartoe private partijen kunnen bijdragen
Opbrengsten gemeente	geen directe opbrengsten
Financiële dekking	ontbreekt nog
Benodigde capaciteit gemeente	zeer beperkt
Start	2017
Eind	2018

Bijlage 5: Overzicht van grove kostenraming en voorgestelde fasering

Tabel 1 Overzicht van projecten van deze recreatievisie waarvan de financiering al elders is/wordt ondergebracht

	totaal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Smuigelpolder: recreatieve ontwikkeling i.c.m. natuur en water	n.v.t. 1										
3. Waarderhout: vergroting toegankelijkheid	n.v.t. 2										
5. Broekhorn: recreatieve ontwikkeling (oeverrecreatie, waterrecreatie) icm EHS	n.v.t. 3										
11. Realisatie ontbrekende delen Noordkennemerlandwandelpadennetwerk	n.v.t. 4										
12. Realisatie Heerhugopad (NS-route Obdam-Heerhugowaard)	n.v.t. 5										
17. Opstellen bestemmingsplan buitengebied	n.v.t. 6										

- 1 Afhankelijk van verder uitwerking met private partij, die ook de kosten voor rekening neemt
- 2 Reeds onderdeel van gemeentelijk project met eigen exploitatie
- 3 Reeds onderdeel van gemeentelijk project met eigen exploitatie
- 4 Reeds onderdeel van het regionale project Wandelnet Noord-Kennemerland
- 5 Heeft reeds een eigen plaats binnen de NBK
- 6 Staat reeds op een andere plaats in de gemeentelijke begroting

Tabel 2 Overzicht van projecten van deze recreatievisie waarvan de financiering nog niet elders is/wordt ondergebracht

Fasering

	totaal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Smuigelpolder: recreatieve ontwikkeling i.c.m. natuur en water	n.v.t.										
3. Waarderhout: vergroting toegankelijkheid	n.v.t.										
5. Broekhorn: recreatieve ontwikkeling (oeverrecreatie, waterrecreatie) icm EHS	n.v.t.										
11. Realisatie ontbrekende delen Noordkennemerlandwandelpadennetwerk	n.v.t.										
12. Realisatie Heerhugopad (NS-route Obdam-Heerhugowaard)	n.v.t.										
17. Opstellen bestemmingsplan buitengebied	n.v.t.										
2. Poldermuseum: duurzame impuls in het museum	400.000				400.000						
4. Veenhuizerpolder: beleving landschap, toevoegen recreatieve voorziening, wandel- en fietspaden (bijv.	1.200.000			1.200.000							
6. Betere stad-land ontsluiting d.m.v. wandelpaden	840.000		840.000								
7. fietspad langs ringvaart De Leijen - Rustenburg	355.000					355.000					
8. Realisatie wandelpad Oostertocht (langs nieuw aan te leggen kanoverbinding)	895.000						895.000				
9. Realisatie kanoroute Noord (legt verbinding tussen Ooster- en Westertocht)	480.000				480.000						
10. Realisatie fiets- en wandelverbinding i.v.m. aanleg Westfrisiaweg	420.000		420.000								
13. Thematisering van recreatieve routes en locaties	200.000			200.000							
14. Recreatieve beleving Schoutenbos en Spoorlijntje	250.000							250.000			
15. Opzetten netwerk duurzaam recreëren Heerhugowaard (over 10 jaar tijd)	100.000				100.000						
16. Promotie en marketing (over 10 jaar tijd)	200.000					200.000					
18. Realisatie boerenlandpaden Veenhuizerpolder en gebied rond Rustenburgerweg	50.000	50.000									
19. Realisatie nieuwe ruiterspaden (2x een rondje van 6 km)	40.000								40.000		
totaal per jaar	5.430.000	50.000	1.260.000	1.400.000	980.000	555.000	895.000	250.000	40.000	0	0

*Overeenkomstig NBK worden kosten die betrekking hebben op projecten die meer dan 1 jaar lopen, gesteld op het jaar van de start van het project (m.u.v. 15 en 16)

Bijlage 6: Bronnen

- i Bron: Toerisme en recreatie in cijfers, CBS 2008
- ii Bron: NBTC-NIPO Research
- iii Bron: De toekomst van toerisme, recreatie en vrije tijd, Kenniscentrum Recreatie, 2008
- iv Bron: Verlangen naar vrije tijd - Trends in recreatie en vakantie 2009/2010, ANWB 2009
- v Bron: Het platteland van alle Nederlanders, SCP 2008
- vi Bron: NBTC-NIPO Research
- vii Bron: Het platteland van alle Nederlanders, SCP 2008
- viii Bron: Elsevier : Bewegen beter voor gezondheid dan afvallen. 5 december 2007. Verwijzing naar JAMA. 2007;298(21):2507-2516. Cardiorespiratory Fitness and Adiposity as Mortality Predictors in Older Adults. Xuemei Sui, MD; Michael J. LaMonte, PhD; James N. Laditka, PhD; James W. Hardin, PhD; Nancy Chase, BS; Steven P. Hooker, PhD; Steven N. Blair, PED
- ix Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, onderzoek dagtochten, 2006/'07.

